

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Психолого-педагогічний факультет
Кафедра початкової освіти

«Допущено до захисту»
Завідувач кафедри
_____ Павлик О.А.
(підпис) (прізвище, ініціали)
« ____ » _____ 2024 р.

Реєстраційний номер № _____
« ____ » _____ 2024 р.

**РОЗВИТОК В УЧНІВ 4 КЛАСУ ІНТЕРЕСУ ДО ЧИТАННЯ ЗАСОБАМИ
ОСВІТНІХ ВЕБКВЕСТІВ**

Кваліфікаційна робота
студентки групи ПНАм-23
ступеня вищої освіти магістр
спеціальності 013 Початкова освіта
Білокрилець Юлії Володимирівни

Керівник
кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри початкової освіти
Павлик Олена Анатоліївна

Оцінка:
Національна шкала _____
Шкала ECTS _____ Кількість балів _____
Члени комісії _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗАПЕВНЕННЯ

Я, Білокрилець Юлія Володимирівна, розумію і підтримую політику Криворізького державного педагогічного університету з академічної доброчесності. Запевняю, що ця кваліфікаційна робота виконана самостійно, не містить академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Я не надавала і не одержувала недозволену допомогу під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають покликання на відповідне джерело.

Із чинним Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в роботах здобувачів вищої освіти Криворізького державного педагогічного університету ознайомена. Чітко усвідомлюю, що в разі виявлення у кваліфікаційній роботі порушення академічної доброчесності робота не допускається до захисту або оцінюється незадовільно.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОГО ІНТЕРЕСУ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ЛАНКИ ОСВІТИ.....	8
1.1 Психолого-педагогічні аспекти формування інтересу до читання учнів початкової школи.....	8
1.2 Сутність поняття освітнього вебквесту.....	21
1.3 Освітній вебквест як засіб формування інтересу до читання.....	25
Висновки до розділу 1	33
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ІНТЕРЕСУ ДО ЧИТАННЯ УЧНІВ 4 КЛАСУ ЗАСОБОМ ОСВІТНЬОГО ВЕБКВЕСТУ	35
2.1. Стан досліджуваної проблеми в школі	35
2.2. Експериментальна робота з формування інтересу до читання учнів 4 класу	48
2.3. Результати дослідної роботи	57
Висновки до розділу 2.....	61
ВИСНОВКИ.....	62
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	65
ДОДАТКИ.....	74

ВСТУП

Актуальність дослідження підвищується в контексті сучасних викликів, що постали перед українською освітою, зокрема через тривале дистанційне навчання, яке стало необхідним як під час пандемії COVID-19, так і внаслідок російської агресії. Обидві ці кризи змусили освітян перебудовувати навчальний процес, що вплинуло на традиційні способи формування інтересу до читання. Сучасна реальність показує, що українське суспільство нерідко стикається з фактами низького інтересу до читання, зокрема серед молодшого покоління. Тривала ізоляція та дистанційне навчання також додатково вплинули на зниження інтересу до читання, адже учні залишилися без безпосередньої підтримки вчителів і живого спілкування з книгами.

У процесі початкової освіти формується читач, здатний до самостійного читання і творчої діяльності, відбувається його мовно-літературний та інтелектуальний розвиток, формуються морально-естетичні поняття й уявлення, збагачуються емоції і виховується потреба в систематичному читанні. І саме початкова школа значною мірою визначає, чи розвинеться у дітей любов до читання, чи вони залишаться байдужими до літератури взагалі. Як наслідок, перед сучасною школою стоїть завдання підвищити інтерес учнів до читання в навчальному середовищі.

Проблема формування школярів-читачів у сучасному українському контексті висвітлена частково. Окремі важливі аспекти цієї проблеми відображені в наукових працях вітчизняних учених О. Савченко [51], Т.С. Ціпан [72], Н. Скрипченко [59], Г. Ткачук [66] та ін. У роботах цих авторів обґрунтовуються основні вимоги до читання, з'ясовується зміст читацьких умінь.

Неможливо не помітити, що останні кілька років відбувається зміна освітніх парадигм від концепції знаннево-орієнтованої освіти «на все життя» до освіти впродовж всього життя, тобто неперервної освіти, що здійснюється безпосередньо через читацьку діяльність [71].

Проблему використання передових інформаційних технологій в освітньому процесі розкрито в дослідженнях такими науковцями, як Л.І.Даниленко [13], М. Іванишин [62], Л. Л. Макаренко [30], О. І. Негловод [33], О. Степаненко [62], І. Троскот [68], О. Хващевська [70], Т. С. Ціпан [72] та ін.

Проблема ж використання саме вебквестів є не настільки широко розкритою на даний момент, нею цікавились О. Агафонова [1], І. Власова [10], О. О. Харіна [69], О. Л. Шумський [75]. Більшість розглядає використання даної технології саме в математичній освітній галузі, мовно-літературна наразі потребує вивчення.

Розвиток інтересу до читання в учнів молодших класів є однією з ключових завдань сучасної освіти. Сформований інтерес до читання сприяє не тільки успішному оволодінню навчальним матеріалом, але й загальному інтелектуальному розвитку дитини. Одним із сучасних засобів підвищення інтересу до читання є використання освітніх вебквестів.

Тому дослідження використання вебквестів у початковій школі набуває особливої актуальності в умовах зміненої освітньої реальності. Це дозволяє вчителям підвищувати інтерес до читання, адаптуючи навчальні методи до сучасних викликів, і водночас розвивати в учнів важливі навички для навчання впродовж життя.

Мета дослідження: теоретичне обґрунтування, розробка та експериментальна перевірка системи вебквестів задля формування інтересу до читання на уроках мовно-літературної галузі.

Досягнення поставленої мети можливе за виконання таких **завдань** :

1. Визначити поняття «читацька компетентність» та «читацький інтерес» молодшого школяра;
2. Розкрити сутність поняття освітнього вебквесту як сучасного підходу до розвитку читацьких інтересів;
3. Визначити психолого-педагогічні та дидактичні умови використання вебквестів як засобу розвитку мотивації до читання;

3. Здійснити аналіз стану досліджуваної проблеми у практиці шкільного навчання;

4. Дослідити традиційний та передовий педагогічний досвід з використанням освітніх вебквестів для формування інтересу до читання;

5. Розробити систему роботи з формування інтересу до читання учнів 4 класу засобами освітніх вебквестів та експериментально перевірити її ефективність.

Об'єкт дослідження: процес формування інтересу до читання молодших школярів на уроках читання.

Предмет дослідження: система вебквестів, що сприяє формуванню інтересу до читання в учнів початкових класів на уроках літератури в четвертому класі.

Гіпотеза дослідження передбачає, що формування інтересу до читання в учнів 4 класу буде ефективніше завдяки використанню навчальних вебквестів, оскільки ці засоби сприяють активній участі дітей у навчальному процесі. Щоб підтвердити ефективність цієї системи, можна виділити такі умови:

1. Змістовна інтеграція. Вебквести повинні бути тісно пов'язані з літературними творами, що вивчаються, з метою глибокого осмислення тексту та аналізу ключових тем.

2. Елементи гри та дослідження. Важливо включати завдання, що поєднують елементи гри з дослідницькими вправами, які сприятимуть розвитку критичного мислення та стимулюватимуть пізнавальну активність учнів.

3. Індивідуалізація та самостійність. Вебквести повинні давати можливість учням працювати самостійно або в парах, дозволяючи їм обирати свій темп і способи виконання завдань.

4. Зворотний зв'язок і рефлексія.

Ці умови дозволять підвищити мотивацію та інтерес до читання, забезпечивши ефективну роботу з текстами і розвиток необхідних навичок.

Методи дослідження. У процесі дослідження формування інтересу до читання учнів 4 класу за допомогою навчальних вебквестів використовуються як

теоретичні, так і емпіричні методи дослідження. Кожна група методів має свою специфіку і важливість для комплексного вивчення питання: *теоретичні*: вивчення нормативних документів, аналіз наукових джерел, порівняння, синтез та узагальнення, моделювання; *емпіричні*: педагогічний експеримент, спостереження, анкетування та опитування, метод самооцінки.

Комбінація теоретичних і емпіричних методів дає можливість всебічно дослідити проблему, підтвердити або спростувати гіпотезу і зробити обґрунтовані висновки щодо ефективності вебквестів у розвитку інтересу до читання.

Експериментальна база дослідження: Криворізька гімназія №78.

Апробація дослідження здійснювалася у формі:

1) публікації у збірнику наукових праць студентів «Актуальні питання теорії і практики початкового навчання»:

Білокрилець Ю.В. Розвиток в учнів 4 класу інтересу до читання засобом освітніх веб-квестів: збірник наукових праць студентів. Кривий Ріг: Криворізький державний педагогічний університет, 2024. Вип.17. с. 16-21.

2) участі у I Міжнародній науково-практичній конференції “Future of science: innovations and perspectives” та публікації:

Білокрилець Ю. В. Розвиток в учнів 4 класу інтересу до читання засобом освітніх веб-квестів. Future of science: innovations and perspectives: збірник матеріалів I Міжнародної науково-практичній конференції. Стокгольм, Швеція. 2024. с. 369-375

Практична значущість полягає в розробці системи роботи з формування читацького інтересу молодших школярів засобом використання освітніх вебквестів. Результати дослідження можуть бути використані вчителями початкових класів як методичний матеріал для вдосконалення роботи з формування читацького інтересу молодших школярів.

Структура роботи складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОГО ІНТЕРЕСУ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ЛАНКИ ОСВІТИ

1.1. Психолого-педагогічні аспекти формування інтересу до читання учнів початкової школи

Протягом останніх десятиліть криза дитячого читання в Україні набуває широких масштабів. Практика свідчить, що в умовах глобальної комп'ютеризації суспільства в більшості учнів інтерес до читання поступово зникає. Внаслідок цього перед сучасною школою постають завдання, спрямовані на розвиток зацікавленості школярів читанням в умовах навчального середовища. Щоб досягти цієї мети, необхідно створювати для учня сприятливі умови, забезпечити кваліфіковане керівництво навчанням, основою якого є знання особливостей процесу читання, володіння ефективними методами й прийомами його застосування [8].

Книжка, яка довгий час була основним джерелом інформації та популярним способом проведення дозвілля, стикається з потужними конкурентами. Батьки проводять більшу частину вільного часу перед телевізором, а діти дивляться всі програми, часто без розбору і безперервно [51].

Як наслідок, книги поступово відходять на другий план. З цього приводу О.Я.Савченко пише, що постійне спілкування з книгою – це не тільки благородна звичка, що вирізняє освічену людину, а й гостра соціальна потреба, яку диктує саме життя [47]. Адже наразі розвиток нових технологій призвів до того, що навички читання стали необхідністю. Це пов'язано зі збільшенням кількості інформації, яку необхідно засвоїти для подальшого життя. Тому у суспільстві виникає потреба у покращенні швидкості читання, розумінні прочитаного та створенні власних суджень. Читання, таким чином, стає основою для освіти та самоосвіти, а також базовою навичкою для навчання людини впродовж життя.

Загальновідомо, що література є також одним із позитивних елементів виховання. За допомогою літературного мистецтва діти опановують поняття совісті, моралі та загальнолюдських цінностей [56].

У дослідженнях М. Вашуленка [8], О. Савченко [48], В. Сухомлинського [36] читання розглядається як засіб активізації пізнання учнів і вид мовленнєвої діяльності. Автори наголошують на виразному та позакласному читанні з метою розвитку інтересу до книги та читацької самостійності, а також визначають специфіку сприйняття прочитаних текстів та шляхи виховання юних читачів.

Г. Подановська визначає читання як розумову діяльність, процес, який використовує те, як мозок кодує та обробляє інформацію. Тому, щоб підвищити ефективність і продуктивність читання, необхідно максимально враховувати індивідуальні здібності кожної дитини і допомогти організувати цілеспрямовану діяльність з формування та розвитку читацьких навичок [31].

Сутність читацької компетентності полягає в оволодінні комплексом знань, умінь, навичок і ціннісних орієнтацій, які дають змогу дитині самостійно орієнтуватися у світі читання відповідно до її віку, свідомо розпізнавати зміст різних типів текстів, відбирати, аналізувати, інтерпретувати й узагальнювати інформацію, подану в різних друкованих джерелах, успішно використовувати і застосовувати її для розв'язання навчальних, пізнавальних і практичних завдань як на предметному, так і на міжпредметному рівнях. О.Д. Сембрат вважає, що набутий читацький досвід забезпечує готовність і здатність молодших школярів до подальшого навчання, пізнання та саморозвитку [56]

Багатьом учням бракує елементарної бібліографічної грамотності. Це проявляється в неувважності до авторів творів, які вони читають, неточній передачі назв книг, невмінні вибирати книги за основними ознаками. Відсутність чіткої системи читання призводить до того, що багато учнів при виборі літературних творів для читання керуються порадами вчителів та бібліотекарів, або ж обирають книги навмання. Судження учнів про прочитані книги часто одноманітні, позбавлені емоцій та особистого ставлення. У таких дітей відсутній справжній інтерес до читання – потяг, який викликає співпереживання та співчуття і робить процес читання творчим [38].

У своїх роботах А. Шитєєва вказує, що необхідно розвивати у дітей вміння читати художню літературу, формувати правильне сприйняття дійсності,

відображеної в художніх формах, і бажання наслідувати приклад позитивних героїв аби література дійсно відігравала свою роль у формуванні особистості молодших школярів [72].

Згідно з висновками науковців, лише деякі діти читають багато і люблять читати. Найпопулярнішими творами серед дітей молодшого шкільного віку залишаються казки та оповідання. Молодші школярі менше цікавляться поезією і менше цікавляться науковою та навчальною літературою. Коли учнів запитують, що вони люблять робити у вільний час, стає зрозуміло, що вони не мають часу на читання (дивляться телевізор, грають у комп'ютерні ігри або бавляться з щойно придбаним планшетом).

О.Я. Савченко визначає поняття сучасної літературної освіти як формування основ самостійної читацької діяльності дитини, виховання її особистості та розвиток мовленнєвих навичок засобами художніх і наукових творів [50].

Для того, щоб розвивати читацькі навички дітей молодшого шкільного віку, необхідно вирішувати такі завдання (рис. 1.1.) [50]:

розвиток інтересу до читання;

формування інтересу до читання та постійної потреби в читанні;

орієнтувати учнів у виборі літературних творів, враховуючи їхні вікові та особисті інтереси;

створити відповідні психолого-педагогічні умови для усвідомлення, розуміння і сприйняття читання;

розвивати навички аналізу художніх творів;

організувати дослідницьку діяльність учнів;

розвивати навички усного та писемного мовлення учнів;

постійно вдосконалювати естетичні почуття учнів.

Рис. 1.1. Завдання для розвитку читацьких навичок

Якщо ці питання вирішувати комплексно, то можна досягти необхідних результатів для формування справжніх читачів. На успішність учнів впливає низка чинників.

Однак одним із найважливіших вмінь, на думку Л. Порядченко та А.Телегуз, є вміння читати свідомо, правильно, виразно і швидко. Діти, які не вміють добре читати, мають труднощі з виконанням домашніх завдань, не зацікавлені в уроках і приречені на розумову обмеженість і зубріння. Такі учні не будуть активно користуватися бібліотекою і не відчуватимуть потреби в спілкуванні з книгою [44].

Зміст художніх творів розкриває дітям багатство, красу та яскравість навколишнього світу, стосунків між людьми, вчить знаходити почуття гармонії, розуміти красу життя, формує їхнє ставлення до реальності та допомагає утвердити загальнолюдські духовні, моральні та національні-патріотичні цінності, у процесі спілкування засобами словесного мистецтва, має сприяти розвитку сфери почуттів дитини, її творчої уяви [41].

Уміння читати має стати автоматичною навичкою, коли зусилля учня спрямовуються на глибше розуміння прочитаного, а не на виконання самого акту читання. Щоб розвинути цей рівень розуміння прочитаного, учнів треба вчити аналізувати тексти – розуміти теми, ідеї, ставлення автора до написаного; висловлювати власну думку про прочитане; розпізнавати художньо-виражальні мовні засоби в текстах; збагачувати власну мовну культуру, використовуючи художні засоби, які є в тексті. Їх треба вчити запам'ятовувати.

Педагог О. В. Мороз вважає, що вміння читати є основою опанування всіх шкільних предметів, а якщо учень вміє працювати з книгою та любить читати, то це робить значно легшим процес отримання нової інформації. Але останнім часом формується тенденція до зниження зацікавленості дітей до книги, бо сучасні діти не люблять читати, та й взагалі бояться великих за обсягом матеріалів для читання, що спричиняє зниження техніки читання, адже є діти, які в підлітковому віці читають складами. Відповідно такі діти не розуміють змісту

прочитаної книги, а сам процес читання сприймають як покарання, а не як цікаве дозвілля [31].

Втрата контакту з книгою в ранньому віці не може компенсувати цього в майбутньому. Юний читач тільки починає свій життєвий шлях, ще не набув життєвого досвіду, і книги для нього є невичерпним джерелом інформації, в них він знаходить відповіді на незліченні «чому». Книги, прочитані в дитинстві, впливають на подальший розвиток і світогляд, прищеплюють певний кодекс поведінки і запам'ятовуються на все життя [56].

Як стверджує Н.Комарівська, «уміння читати, бути читачем – це мистецтво, якому треба наполегливо вчитися» [22]. Саме тому важливо правильно організувати дитяче читання, спрямувати його так, щоб воно не загубилося в книжковому морі, щоб саме ті книги, які найбільше потрібні, були доступними, щоб спілкування з ними стало звичним і, що найголовніше, приємним заняттям. Дорослі повинні свідомо і цілеспрямовано виховувати у дітей інтерес до читання, починаючи з дому, дитячого садка і початкової школи [37].

Важливим завданням читання в 1 класі є пробудження інтересу до дитячої книги, формування початкових навичок самостійної роботи з дитячою книгою, а також допомога учням зрозуміти, що світ книг багатий і різноманітний, що за допомогою книг можна зробити дозвілля цікавим. У 1 класі максимум 20 хвилин (один раз на два тижні) на уроці має бути присвячено дитячій книзі. Якщо діти в класі читають на достатньому рівні, вчитель може працювати з дитячими книжками протягом усього уроку.

У 2 класі вчителі заохочують учнів спонтанно досліджувати світ книг і знаходити книги, які найбільше відповідають пізнавальним інтересам кожного учня. Учні вчаться визначати зовнішні ознаки змісту кожної книги, добирати відповідні книги за вказаними вчителем ознаками, співвідносити їх і на цій основі робити загальні висновки про тематику, приблизний зміст і кількість творів, що увійшли до книги. Така діяльність допомагає дітям швидше вникати в тексти, які вони читають самостійно.

У 3-4 класах одним із пріоритетних завдань є формування і розвиток продуктивних способів самостійного опрацювання дітьми змісту різних типів і різновидів дитячих книжок (у тому числі великих за обсягом), довідкової літератури та дитячої періодики.

Засновником наукового підходу до теоретичного і практичного обґрунтування поняття пізнавальних інтересів вважають відомого чеського педагога Яна Амоса Коменського, який зазначав у своїй всім відомій праці «Велика дидактика», що варто зацікавити школяра тим чи іншим заняттям, довівши перевагу такої діяльності, її користь, задоволення від неї [31].

Інтерес – це явище, яке характеризується наполегливим прагненням до всебічного вивчення об'єктів та явищ, опанування ними за допомогою різних видів діяльності. Поняття «інтерес» І.М. Лапшина, Н.О. Комарівська описують за допомогою бачення «бути серед чогось» [26].

У психології мотивації інтерес розглядається в двох основних аспектах. Інтерес як потреба та інтерес як ставлення. Одні зводять інтерес до певної форми найрізноманітніших потреб, у тому числі пізнавальних (В. Вічев, В. І. Ковальов, А. В. Петровський та ін.), інші вважають, що інтерес – більш складне і широке явище, ніж просто потреба (Л. С. Виготський, Б. І. Додонов, В. Макдауголл та ін.) [16].

В початковій школі відбуваються помітні зміни у характері інтересів молодших школярів, його особливостях і спрямованості. Динаміка інтересів передбачає виникнення навчальних інтересів на основі пізнавального, які направляють увагу дітей на різноманітні види діяльності, зокрема, читання, яке орієнтує школярів на розширення їхнього власного досвіду за допомогою книг. Існує незліченна кількість визначень читацького інтересу. Проте більшість дослідників (Н. А. Бодрова, Л. А. Концева, Н. Кудіна, Л. А. М. І. Оморокова, А.І.Рапопорт, Т. В. Рубцова та ін.) зазначають, що читацькі інтереси можуть бути класифіковані і як пізнавальні, і як естетичні.

Так, Сметанкіна І. П. зазначає, що інтерес до читання – це інтерес безпосередньо до механізму читання, а саме до перекладу надрукованих знаків у

звуків і осмислення звукових комплексів. Такий інтерес, зазвичай, характерний для дитини, яка відкривши книгу, дуже хоче зрозуміти сенс написаного, а також продемонструвати набуту навичку читання іншим [59].

Якщо розглядати значення поняття читацького інтересу ширше, то, варто зазначити, що дане поняття підкреслює ставлення читача до вже набутого суспільством досвіду, який зберігається у літературному мистецтві, а також до власної здатності добувати цей досвід з книг.

Читацький інтерес є ключовим аспектом особистості, який безпосередньо впливає на процес читання. Це включає в себе здатність здобувати та зберігати інформацію, активно працювати з текстом, обробляти та організовувати вміст, а також інтегрувати матеріал, надаючи вдумливий зворотний зв'язок.

У сучасному житті необхідно не тільки шукати індивідуальні шляхи підвищення інтересу школярів до читання, а й інтенсивно розробляти та впроваджувати відповідні ефективні методики.

А. І. Богосвятська вважає що слід дослідити читацький інтерес молодших школярів та їхніх батьків, рівень читацької культури та місце книги в їхньому житті, а також визначити вплив школи на розвиток читацької самостійності у дітей молодшого шкільного віку за допомогою інтерв'ю, анкетування, експериментів та спостережень [5].

Питання про те, як заохотити дітей до читання, часто піднімається на батьківських зборах, де відбувається обмін досвідом домашнього читання. Вчителі повинні інформувати батьків про успіхи їхніх дітей у самостійному читанні та роботі в бібліотеці, рекомендувати батькам літературу, яка допоможе їм зорієнтуватися в книжках своїх дітей та організувати читання вдома [57].

Батьки повинні дотримуватися основних правил для читачів: виховувати особистим прикладом і не робити нічого, що дитина може зробити сама. Головна умова розвитку читача в сім'ї – книжкове середовище і книжковий смак дитини і батьків повинні збігатися. О.Я. Савченко впевнена, що книги повинні бути вдома і у дорослих, і у дітей. Домашня бібліотека, навіть якщо вона невелика,

створює можливість обмінюватися книгами з друзями і виховує великий і стійкий інтерес до читання [52].

Як свідчить практика, інтерес до читання успішно формується тоді, коли навчання активізує пізнавальну діяльність дітей, змушує їх шукати відповіді на певні запитання.

На інтерес до читання впливають такі чинники (рис. 1.2.) [45]:

Рис 1.2. Чинники, що впливають на інтерес до читання

І. І. Розман виокремлює такі пункти для заохочення читацької самостійності [45]:

- створення куточка читача в класі;
- читацькі заповіді;
- оформлення виставки книг до уроків;
- рекомендації щодо вибору книг на задану тему;
- планування позакласного читання;
- відгуки учнів на прочитані книги: дитячі оповідання, есе, малюнки тощо.

Слід зазначити й основні критерії відбору книг для читання (рис.1.3.) [36]:

Рис. 1.3. Основні критерії відбору книг для читання

Ми вважаємо, що інтерес до читання з'являється тоді, коли дитина уже оволоділа навичками усвідомленого читання, і в цей час у неї формуються навчально-пізнавальні мотиви читання. Однак слід зазначити, що на формування інтересу до читання, та і взагалі на формування особистості впливає ряд соціально-педагогічних чинників, а саме: родина, суспільство, заклади освіти, однолітки, друзі, вид діяльності. Одним із найбільш важливих чинників, що здійснює вплив на формування читацького інтересу молодших школярів, є освітній заклад, у якому вони навчаються. Бо саме в закладі освіти відбувається накопичення практичного досвіду, наявні ресурси, які потрібні для здійснення освітньої роботи і пов'язані саме зі способами формування та розвитку читацької компетентності.

Навчання читати молодших школярів потребує великих зусиль, але більш складніше навчити дитину полюбити процес читання. Тому спочатку потрібно використовувати різноманітні ігрові методи і прийоми навчання. При використанні ігрових прийомів дітей цікавить, як з літер можна утворити слова та як, змінюючи порядок букв та їх кількість, змінюється слово. Але коли потрібно вдосконалювати техніку читання, вчителі та батьки у школі та вдома залучають дитину до читання, на цьому етапі багато учнів втрачають бажання

сидіти за книжкою та читати, оскільки пограти в комп'ютерні ігри чи подивитися улюблені мультфільми – набагато цікавіше та простіше.

Задля формування читацького інтересу у ході розвитку читацької компетентності молодших школярів варто В. Мартиненко пропонує виконати декілька завдань [30]:

- проведення читацьких бесід, на яких діти можуть поділитися враженнями від прочитаного, висловити свої думки та почути думки інших дітей;
- створення у класному куточку «Книжкової полиці», де діти зможуть познайомитися з різноманітними книгами та ілюстрованими виданнями;
- організація читацьких конкурсів та викликів, наприклад, «Читацький марафон», де діти зобов'язані прочитати певну кількість книг за певний час;
- використання інтерактивних технологій під час читання, наприклад, створення віртуальних книжкових експедицій, ігор-квестів, вікторин тощо;
- створення умов для індивідуального вибору книг дітьми в залежності від їхніх інтересів та потреб.

Вчителю початкової ланки освіти важливо не лише навчити дитину читати, а й зацікавити до самостійного читання дитячої літератури, оскільки найсприятливіший період для формування читацького інтересу є дошкільний та молодший шкільний вік. Отже, першочерговим обов'язком педагогів, які працюють з дітьми віком від 4 до 10 років, є закладання основи розвитку читацької компетентності. На цьому етапі вкрай важливо викликати щире бажання читати без застосування примусу, оскільки моральний тиск може призвести до стійкої неприязні до читання та книг.

Основним у розвитку інтересу до читання молодших школярів Н.Комарівська визначає систему освітніх закладів, внутрішній стан особистості (вікові особливості психіки, інтереси, звички, мотиви) та зовнішнє оточення (друзі, однокласники, однолітки, батьки). На формування мотивації і розвитку читацького інтересу впливає прийняття рішень з наявного набору альтернатив: «Читати або не читати взагалі?» [23].

Формуючи у школярів початкової ланки освіти інтерес до книжки, учитель повинен добирати сучасні формати дитячої книжки, які сприятимуть зацікавленню (рис. 1.4.).

Рис. 1.4. Формати сучасної дитячої книжки

Проведення конкурсів читачів – водночас змагання творчого характеру і віднайдення односторонніх, котрі так само сприймають та усвідомлюють зміст художнього твору. Такі конкурси проводяться з метою заохочення школярів до постійного читання [19].

Використовуючи прийом «В гостях у письменника», учні отримують змогу дізнатися цікаву та важливу інформацію з життя письменника у цікавій для школярів формі, що стимулює дитячий інтерес до читання творів цього автора.

Вебквест – одночасне поєднання цікавих завдань та рольових ігор. Під час гри учні досліджують проблему з різних сторін. Вебквест дає можливість зробити відкриття, а не тільки отримувати вже готову інформацію та засвоювати її. Вебквест дозволяє також знайомитися з літературним твором більш глибоко, і водночас дана форма роботи сприяє підвищенню впевненості, інтересу та розвиває самооцінку школяра.

Наведені прийоми в поєднанні з ігровою діяльністю допомагають вчителям початкової ланки освіти виявити в дітей інтерес до самостійного читання та привити любов до книжок.

Також особливе місце у стимулюванні читацького інтересу учнів початкової школи відводиться різноманітним конкурсам (рис. 1.5.) [19].

Рис. 1.5. Конкурси, спрямовані на формування інтересу до читання

Важливим етапом проведення таких конкурсів є колективне підбиття підсумків та визначення переможців і їх нагородження, що також у свою чергу сприяє формуванню читацького інтересу.

Використання різних прийомів та засобів стимулювання читацького інтересу допомагає учням початкової школи зробити книжку супутником життя, а не лише засобом отримання знань, прививати любов до книги, навчати роздумувати, виховувати постійну потребу у читанні, та сприяти сприйняттю дитиною книги як витвору мистецтва.

Формування інтересу до читання у молодших школярів є важливим завданням сучасної початкової освіти. Інтерес до читання сприяє розвитку мовлення, мислення, уяви та загального культурного рівня учнів. Важливо забезпечити ефективний підхід до формування цього інтересу, враховуючи психологічні та педагогічні аспекти.

Отже, читацький інтерес є дійсно важливою складовою особистості, яка включає процес читання з його практичною та теоретичною діяльністю, пізнанням і творчістю. Читацький інтерес активно формується саме у молодших школярів і проявляється в позитивному ставленні до читацької діяльності, зацікавленості конкретними книгами, захопленні безпосередньо процесом і прагненні поділитись враженнями від прочитаного з іншими.

Виховання читацького інтересу у молодших школярів потребує комплексного підходу, що враховує як психологічні особливості дітей, так і ефективні педагогічні методи та прийоми. Вкрай важливо створити умови, що сприятимуть розвитку читацької компетентності, залучити до процесу батьків, підтримувати позитивну емоційну атмосферу під час уроків. Тільки за допомогою такого комплексного підходу можна досягти стійкого інтересу до читання, сприяючи формуванню всебічно розвиненої особистості.

1.2. Сутність поняття освітнього вебквесту

Наразі завдяки активному розвитку технічного прогресу світ перебуває в постійному процесі змін. Комп'ютерні технології увійшли в життя кожного з нас і є невід'ємною його частиною. У результаті цього вони займають активну позицію і в житті учнів молодшого шкільного віку. Часто застосування сучасних технологій зводиться лише до гри, проте, якщо використовувати комп'ютер та Інтернет-ресурси у навчальній діяльності, результати навчання учнів значно підвищуються через значний вплив на мотивацію до навчання. Також варто зазначити, що діти зацікавлені у використанні технологій, бо наслідують поведінку батьків. Вони почувають себе дорослими, тому що не будуть просто гратися, а працюватимуть із сучасними технологіями. Це сприяє осучасненню освіти, підвищенню її актуальності. Однією із таких технологій є вебквест технологія.

Під квестом (англ. Quest – подорож, мандрівка) вчені В. Вознюк та Ф.Шургін вбачають комп'ютерну гру, де гравець повинен досягти певної мети, застосовуючи власні знання та досвід, взаємодіючи з іншими учасниками квесту [75].

Освітнім вебквестом (quest – від англ. – пошук, шукати) дослідники Ю.Горбачевська та С. Лисенко називають тематичний інтернет-сайт, який складається з розділів, котрі зв'язані між собою сюжетною лінією, кожен розділ містить покликання на різні інтернет-ресурси, а також зазначають, що в педагогіці під вебквестом розуміють проблемне завдання, яке містить елементи рольової гри з використанням інформаційних інтернет-ресурсів. З англійської мови слово «квест» означає цілеспрямований пошук, пов'язаний з грою та пригодами [11].

Таблиця 1.1.

Наукові підходи до визначення сутності поняття «вебквест»

Автор	Тлумачення поняття
Л.О.Савченко	Вебквест – це сукупність методів та прийомів організації дослідницької діяльності, для виконання якої студенти здійснюють пошук інформації, використовуючи інтернетресурси з практичною метою [54].
Р.С. Гуревич	Вебквест – це сторінки на сайтах в мережі Інтернет, що мають гіперпосилання на інші сторінки з певної теми [12].
Н.М. Руденко, Д.Л. Широков	Вебквест (англ. webquest) – це формат уроку, орієнтований на запити, в якому більшість або вся інформація, з якою працюють учні, надходить з Інтернету [46].
В.В. Томаш, В.О Давидович	Вебквест – це інтерактивне освітнє середовище (сайт) створене в Інтернеті де учасники здійснюють пошукову та аналітичну діяльність згідно спеціально відібраних джерел та посилань [66].
М.Ю. Кадемія	Вебквест – це принципово нова організація навчального процесу, нова дидактична модель технології навчання [20].
О.Л. Шумський	Вебквест – це проблемне завдання з елементами ділової гри, яке передбачає здійснення творчої роботи над розробкою спільного дослідницького проекту на основі інформаційного пошуку [74].
О.О. Харіна	Вебквест – це проблемне завдання з елементами рольової гри, для виконання котрого використовуються інформаційні ресурси Інтернет [68].
В.В. Шмідт	Вебквести – це міні-проекти, засновані на пошуку інформації в Інтернеті [73].

Проаналізувавши дані твердження, можемо зробити висновок, що вебквест завжди орієнтований на інтерактивність, де учасники взаємодіють з різними

елементами онлайн-середовища, завжди має конкретну мету або навчальне завдання, яке учасники повинні досягти.

Вперше модель вебквесту була представлена викладачем університету Сан-Дієго Берні Доджем у 1995 році, який визначив ряд видів завдань для вебквестів. Освітні вебквести – це сторінки освітньої тематики на сайтах у мережі Інтернет, які мають гіперпосилання на інші сторінки у мережі з даної тематики [21]. Таким чином, вони слугують додатковим стимулом для індивідуалізації навчання учнів, розширюючи кругозір та збагачуючи додатковими знаннями. Сьогодні ця технологія використовується як найбільш ефективний спосіб використання Інтернету на уроках [27].

Освітній вебквест є однією з інноваційних форм організації навчальної діяльності, яка поєднує елементи гри, дослідження та використання інформаційних технологій. Вебквест розробляється з метою активізації пізнавальної діяльності учнів, розвитку їх критичного мислення та навичок самостійного навчання. Також вебквести є ефективним інструментом для формування інтересу до навчання та розвитку самостійності учнів, що робить їх актуальними у сучасній освіті.

В.М. Єфіменко визначає вебквест як інформаційно-комунікативну технологію, спрямовану на вирішення навчально-творчих завдань за допомогою пошукової діяльності в мережі Інтернет, кінцевим результатом якої є створення оригінального проекту та використання навчально-творчих завдань у мережі Інтернет за допомогою індивідуальної чи групової форм роботи [17].

Освітній вебквест – це ефективний метод навчання, що сприяє інтерактивному та дослідницькому навчанню, розвиває критичне мислення та навички самостійної роботи. Використання вебквестів у навчальному процесі дозволяє зробити освіту більш цікавою та актуальною для сучасних учнів.

Вебквести поділяються на два типи: короткострокові, розраховані на 1–3 заняття, і довгострокові, розраховані на тривалі періоди часу, наприклад, навчальну чверть або весь навчальний рік [26].

Виконуючи вебквест, в учнів розвивається критичне мислення, вони вирішують складні проблеми на основі відповідної інформації та аналізу обставин, формується вміння самостійного прийняття рішень, вміння брати на себе відповідальність за їхню реалізацію. Учень сам аналізує кожен свій крок, шукає причини проблем, що виникають, а також знаходить шляхи виправлення помилок. Дитина може сама вибрати спосіб діяльності, висування припущень, гіпотез. Почуття свободи вибору допомагає набутти характеру свідомої, осмисленої, продуктивної та більш результативної діяльності [7].

Особливістю вебквестів є те, що всю інформацію або її частину розміщено на різних сайтах. Результати роботи можуть бути презентовані у вигляді вебсторінок або вебсайтів, комп'ютерної презентації, відео-фільму або усного виступу.

Таким чином, під освітнім вебквестом розуміємо інформаційно-комунікативну технологію, що спрямована на вирішення навчально-творчих завдань за допомогою пошукової діяльності в мережі Інтернет, результатом якої є створення власного проекту. Для формування читацького інтересу засобом вебквесту необхідно вдало підібрати вебквест відповідно до теми та вікових особливостей учнів, ознайомити їх з правилами роботи, чітко визначити завдання та підкреслити важливість використання даної технології для молодших школярів.

1.3. Освітній вебквест як засіб формування інтересу до читання

Вебквести – це ігри та навчальний досвід. Перш за все, хороший вебквест робить процес навчання цікавішим як для учнів, так і для вчителів. Вебквести також розвивають критичне і творче мислення та зміщують увагу з глобального на локальний рівень. Мотивація учнів до навчання впродовж усього життя має вирішальне значення для освіти, і тому необхідно враховувати нові та сучасні способи пізнання світу.

Вебквест – це унікальна можливість використовувати всесвітню мережу для навчання. Вебквест – це найцікавіше автентичне завдання і водночас рольова гра. Розігруючи ролі, діти вчаться бачити проблеми з різних точок зору. Вебквест дозволяє дітям робити відкриття, а не просто засвоювати інформацію. Крім того, вебквест ідеально підходить для дітей різного віку, оскільки дозволяє їм глибше досліджувати проблеми. Він ідеально підходить для командної роботи, підвищує впевненість у собі, сприяє підвищенню інтересу та самооцінки, а також допомагає розвивати комунікативні навички.

Вважається, що інтернет відіграє найважливішу роль в освіті з часів винайдення друкарства. То чому ж його так рідко використовують у наших класах? Звичайно, однією з найбільш очевидних відповідей є відсутність комп'ютерів, хорошого інтернет-зв'язку та необхідної інтеграції знань, отриманих в процесі навчання. Безсумнівною перевагою всесвітньої мережі є те, що вона є невичерпним джерелом інформації з будь-якої теми [76].

На перший погляд, не так просто, як здається, залучити учнів до Інтернету для роботи над навчальними проектами, виконання завдань та пошуку необхідної інформації. Адже учні не завжди можуть знайти те, що їм потрібно. Одним із можливих рішень цієї проблеми є використання структурного підходу. За допомогою структурного підходу різні інформаційні ресурси можна пов'язувати і комбінувати по-новому, а творчі здібності та навички креативного мислення застосовувати для більш продуктивного використання роботи.

Часто під вебквестом розуміють проект з використанням інтернет-ресурсів. Однак, до його основних характеристик можна віднести наступні: замість того, щоб змушувати дітей нескінченно блукати Інтернетом у пошуках потрібної інформації, вчитель дає їм список сайтів, які відповідають темі та рівню знань проекту. Звичайно, за словами В.В. Шмідт, здобувачі освіти повинні зайти на ці сайти, щоб знайти потрібну інформацію, але завдяки списку ресурсів, наданому заздалегідь, вони не губляться в інтернеті і не блукають замість того, щоб працювати над своїми проектами [73].

Ще однією дуже важливою особливістю вебквестів є те, що вони складаються з певних блоків. Процес створення вебквесту не обов'язково є лінійним, але існують певні алгоритми, які дозволяють створити власний вебквест.

Зараз в інтернеті існують спеціальні сайти для створення вебквестів, де можна знайти шаблони і докладні інструкції по їх створенню. При цьому вебквести можуть бути створені як в друкованому, так і в електронному форматі. Кожен вебквест має певну структуру, що містить ключові елементи (рис. 1.6.) [18].

Рис. 1.6. Структурні елементи вебквесту

Розглянемо кожен з цих елементів [68]:

1. Вступ – короткий опис теми вебквесту. Мета цього розділу – познайомити учнів з вебквестом і зацікавити їх. Вступ містить питання, на яких учні повинні зосередитися. У вступі можуть бути описані основні ролі учасників або сценарій квесту, попередній план роботи, огляд всього квесту і початкові вимоги до навичок і компетенцій.

2. Завдання – формулювання проблемного завдання та опис формату презентації кінцевого результату. Наприклад, низка запитань, на які потрібно

відповісти, проблема, яку потрібно вирішити, інші дії, спрямовані на обробку та представлення результатів на основі зібраної інформації, а також перелік інформаційних ресурсів (посилання на інтернет-ресурси та інші джерела інформації), які знадобляться учням для виконання завдання.

Зміст – набір питань, на які потрібно відповісти, проблем, які потрібно вирішити, позицій, які потрібно відстояти, та інших видів діяльності, спрямованих на досягнення результату. Це найважливіша частина вебквесту. Завдання вказує учневі, що саме потрібно робити.

О. Л. Шумський зазначає, що завдання є вебквестом, якщо воно має відповідні характеристики (рис. 1.7.) [74].

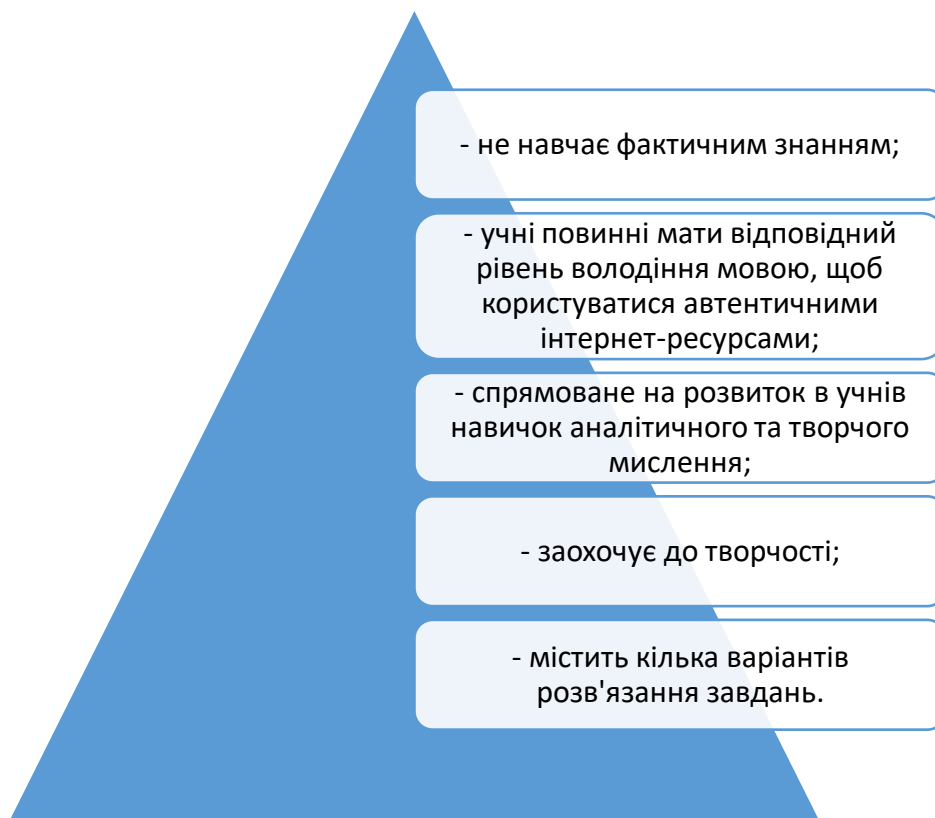

Рис. 1.7. Характеристики вебквесту

Розглянемо різні типи завдань [74]:

1. Завдання із загадками. Такі завдання роблять гру цікавішою. Завдання, що вимагають синтезу інформації з багатьох джерел. Щоб зробити рольові ігри цікавішими, добре оточити завдання про історію, археологію чи мистецтво ореолом загадок.

2. Наукові завдання. Такі завдання обов'язково передбачають припущення (гіпотези), які перевіряються даними, а результатом є науковий звіт.

3. Проектні завдання. Завдання, які вимагають створення об'єкта, продукту або плану для досягнення певної мети.

4. Творчі завдання. Ці завдання вимагають ще більшого самовираження, ніж проектні, і тому дають більше простору для творчості. Водночас слід залишати якомога більше простору для того, щоб дитина могла створити щось особисте та унікальне.

3. Процес (workflow) – послідовність дій, ролей і ресурсів (посилань на інтернет-ресурси та інші джерела інформації), необхідних для виконання завдання; допоміжні засоби (наприклад, шаблони, таблиці, форми, інструкції), які допомагають ефективніше організувати роботу у вебквесті опис методичних рекомендацій для вчителів та учнів, які будуть використані.

4. Ролі – цей розділ містить вказівки щодо того, як учні повинні виконувати завдання. Після цього вони зможуть визначити цілі та завдання вебквесту і знатимуть робочі процедури, включаючи розподіл ролей у команді (у випадку групового дослідження), планування групової діяльності, надання та створення навчальних продуктів, формулювання висновків, оцінювання внеску кожного члена групи та представлення результатів спільної діяльності.

5. Джерела (посилання) – посилання на ресурси, використані при створенні вебквесту:

- інтернет-сторінки;
- бібліотечні ресурси;

- консультації електронною поштою. Цей розділ містить вебресурси для отримання інформації, опис кожного посилання є обов'язковим.

6. Критерії оцінювання – опис критеріїв і параметрів оцінювання вебквесту, представлений у вигляді форми оцінювання. Вони залежать від типу навчального завдання, яке має бути вирішене за допомогою вебквесту.

7. Огляд – короткий опис того, що діти можуть дізнатися з цього вебквесту.

На початку дослідження вчитель проводить підготовчу роботу, представляє тему і формулює запитання. Теми обираються таким чином, щоб у процесі роботи над ними учні могли поглибити свої знання з предмета або отримати нові знання. Теми повинні бути цікавими і корисними для дітей, щоб вони могли вибрати те, що їм подобається, і відчували потребу працювати над проблемою. Одну й ту саму тему можуть обрати кілька дітей [67].

Вивчення теми з різних точок зору робить обговорення результатів більш привабливим. Діти знайомляться з ключовими поняттями обраної теми та матеріалами подібних проектів. Ролі в команді слід розподілити, від одного до чотирьох учасників на кожну роль.

Усі члени команди співпрацюють, підтримують та навчають один одного працювати з комп'ютерними програмами.

Л. В. Новаківська вказує, що дослідницькі навички розвиваються безпосередньо на етапі виконання завдання. У процесі пошуку відповідей на запитання з великої кількості наукової інформації в дітей розвивається критичне мислення, порівняльні та аналітичні навички, вміння класифікувати об'єкти та явища, абстрактне мислення [78].

Для досягнення спільної мети люди працюють разом у командах, а учасники одночасно виконують призначені їм ролі. Оскільки метою не є змагання, учасники команд навчаються спільно, обмінюючись навичками користування комп'ютерними програмами та Інтернетом під час роботи над вебквестом. Результати кожного завдання підсумовуються колективно, і учасники обмінюються матеріалами один з одним для досягнення спільної мети.

Діти набувають навичок трансформувати отриману інформацію у вирішення проблем. Послідовні дії під керівництвом викладача є основною силою в просуванні індивідуальної дослідницької діяльності в глобальному інформаційному просторі.

Під дослідницьким етапом розуміють етап підбиття підсумків діяльності. Він передбачає відбір найбільш релевантної інформації та представлення її в таких форматах, як вебсайти, HTML-сторінки, слайд-шоу, брошури, анімації,

плакати, фотозвіти тощо. На цьому етапі роль вчителя як консультанта є вирішальною.

Команди, які працюють під керівництвом викладачів, несуть відповідальність за результати своїх досліджень, які публікуються в Інтернеті. На основі їх висновків розробляються висновки та рекомендації. Вони оцінюються за різними критеріями, включаючи розуміння завдання, точність використаної інформації, відповідність темі, критичний аналіз, логічне міркування, структурованість інформації, ясність перспективи, підхід до вирішення проблеми, індивідуальність та професіоналізм презентації. .

Розміщення вебквестів в Інтернеті може суттєво мотивувати учнів до покращення результатів навчання; обговорення результатів вебквестів може відбуватися у формі конференцій, презентацій проєктів. За словами О.В.Тимченко, команда призначає учня, який буде звітувати про проєкт. Цей учень повинен усвідомлювати свою відповідальність перед усією командою, досліджувати матеріал, розуміти проблеми і прагнути представити проєкт з апломбом [62].

В оцінюванні результатів через обговорення та інтерактивне голосування беруть участь як викладач, так і учні. На цьому етапі формуються такі ключові риси характеру, як почуття відповідальності за свою роботу, самокритичність, взаємопідтримка, ораторська майстерність. На заключному етапі проєкту, після підбиття підсумків, важливо забезпечити як матеріальне, так і моральне заохочення за видатні досягнення.

Сценарій організації проєктної діяльності на основі вебквесту, на думку Т.В. Легкої, може мати такий вигляд [27]:

1. Спочатку вся група розуміє загальні питання теми дослідження і занурюється в проблему майбутнього проєкту;
2. Учні діляться на групи і кожна група отримує завдання дослідити та обговорити певний аспект теми. Вчитель має підібрати інтернет-ресурси для кожної групи відповідно до аспекту досліджуваної теми;

3. Після того, як кожна основна група дослідила, обговорила та повністю зрозуміла певне питання, діти перегруповуються таким чином, щоб у новоствореній групі було по одному представнику від кожної основної групи;

4. Під час дискусії діти дізнаються один від одного про всі аспекти обговорюваного питання. Вони висловлюють свої думки, роблять висновки і прогнозують подальші можливі дії;

5. У процесі навчання та обговорення учні відповідають на одне загальне дискусійне питання, виконуючи вебквест.

Вправи з використанням вебквесту можна запропонувати як творчий виклик для дітей, які цікавляться темою. Така діяльність є дуже ефективною в процесі підготовки до олімпіад, конкурсів та чемпіонатів, оскільки розширює кругозір та ерудицію особистості. Власне розміщення вебквестів в інтернеті, у вигляді вебсайту, створеного самими учнями, може значно підвищити мотивацію школярів до досягнення кращих результатів у навчанні.

Освітній вебквест як засіб формування інтересу до читання є потужним інструментом, що поєднує в собі інноваційні методики навчання та використання сучасних технологій. Вебквести можуть суттєво підвищити зацікавленість учнів у читанні, оскільки інтерактивний формат навчання сприяє активному залученню школярів до процесу здобуття знань [27].

Вебквести використовують мультимедійні елементи (відео, аудіо, зображення), що робить процес читання більш привабливим та цікавим для учнів. Учні активно взаємодіють з контентом, що підвищує їхню залученість у процес [24].

Вебквести спонукають учнів до самостійного пошуку та обробки інформації, сприяють розвитку дослідницьких навичок. Учні стають дослідниками, що виховує в них бажання більше читати для отримання нових знань.

Завдання вебквестів часто пов'язані з реальними життєвими ситуаціями або цікавими темами, що робить читання змістовним та значущим для учнів.

Контекстуальне навчання допомагає учням зрозуміти, як знання, отримані з читання, можуть бути застосовані в реальному житті.

Вебквести дозволяють вчителю враховувати індивідуальні інтереси та рівень підготовки кожного учня. Учні можуть обирати теми та завдання відповідно до своїх уподобань, що підвищує їхню мотивацію до читання [25].

Виконуючи завдання вебквесту, учні аналізують, порівнюють, синтезують та оцінюють інформацію, що сприяє розвитку критичного мислення. Це підвищує інтерес до читання, оскільки учні розуміють важливість аналізу та оцінки інформації.

Освітній вебквест є ефективним засобом формування інтересу до читання, оскільки поєднує інтерактивні методи навчання, самостійне дослідження та командну роботу. Використання вебквестів у навчальному процесі сприяє розвитку читацьких навичок, критичного мислення та підвищенню мотивації до читання.

Висновки до розділу 1

У молодших школярів інтерес до читання значною мірою залежить від емоційного забарвлення діяльності. Важливо забезпечити позитивні емоції під час читання. Читання повинно відповідати віковим особливостям учнів, їхнім інтересам і рівню розвитку. Діти цього віку краще сприймають яскраво ілюстровані книги з простими текстами, зокрема оповідання та казки.

Використання інтерактивних методів навчання, таких як ігри, конкурси, театралізовані постановки, сприяє активному залученню учнів до читання. Індивідуальний підхід до кожного учня, врахування його інтересів, здібностей та рівня розвитку, сприяє підвищенню мотивації до читання.

Читацькі традиції в сім'ї мають вагоме значення для формування інтересу до читання. Позитивний приклад батьків, які читають, стимулює дітей до

наслідування. Батьки можуть допомагати дітям з вибором книг, читати разом з ними, обговорювати прочитане.

Сучасні технології, такі як електронні книги, освітні вебквести, мультимедійні ресурси, сприяють підвищенню зацікавленості дітей до читання. Вебквести, що поєднують елементи гри та дослідницької діяльності, є ефективним засобом формування читацького інтересу.

Вчитель має бути не лише фахівцем у своїй галузі, але й прикладом для наслідування. Важливо, щоб вчитель сам був захоплений читанням і передавав цей інтерес учням. Вчитель повинен створювати сприятливу психологічну атмосферу на уроках читання, використовувати різноманітні методи та форми роботи.

Формування читацького інтересу у молодших школярів є багатограним процесом, що включає психологічні, педагогічні та соціальні аспекти. Важливо забезпечити інтерактивне, емоційно забарвлене та індивідуально орієнтоване навчання, залучати батьків до процесу формування читацьких навичок, використовувати сучасні інформаційні технології та організувати різноманітну позакласну діяльність. Лише комплексний підхід забезпечить стійкий інтерес до читання та розвиток читацької компетентності у молодших школярів.

РОЗДІЛ 2.

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ІНТЕРЕСУ ДО ЧИТАННЯ УЧНІВ 4 КЛАСУ ЗАСОБОМ ОСВІТНЬОГО ВЕБКВЕСТУ

2.1. Стан досліджуваної проблеми в школі

Реалізація компетентісного підходу в процесі навчання читання молодших школярів потребує з'ясування сутності читацької компетентності, її структури та компонентів, визначення ролі та місця в системі інших компетентностей. В історії розвитку суспільства читання завжди відіграло і буде відігравати одну з найважливіших ролей. Наразі читання охоплює кожен зі сфер нашого життя. Читання є основою навчальної, пізнавальної, інформаційної та професійної діяльності.

Основними завданнями «літературного читання» є такі (рис.2.1.):

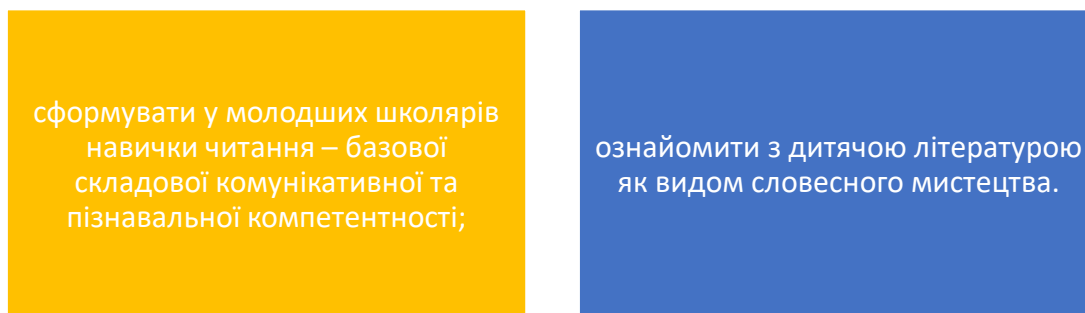

Рис.2.1. Основні завдання літературного читання

Читацьке розуміння є результатом особистісно-діяльнісної інтеграції взаємодії знань, умінь, навичок і ставлень учнів, які набуваються в процесі реалізації всього змісту навчального предмета «Літературне читання».

Державний стандарт початкової освіти України передбачає використання сучасних технологій та методів навчання для забезпечення ефективного формування компетентностей учнів, зокрема й читацької компетентності.

Згідно зі стандартом, завданнями початкової освіти є забезпечення:

- оволодіння учнями навичками читання, розуміння, інтерпретації, відтворення та аналізу текстів на рідній та іноземній мовах;

- розвиток читацької культури, інтересу до читання та вміння користуватися різноманітними джерелами інформації.

Застосування вебквестів у навчальному процесі може сприяти досягненню цих завдань, оскільки вони дозволяють залучити учнів до активної пізнавальної діяльності, розвивати навички самостійної роботи з інформацією, підвищувати мотивацію до читання та розвивати критичне мислення.

Проте Державний стандарт початкової освіти України не конкретизує використання освітніх вебквестів задля розвитку читацької компетентності. Тому вчителям і методистам потрібно самостійно розробляти та впроваджувати такі технології у навчальний процес з урахуванням потреб та можливостей своїх учнів [14].

Щодо типових освітніх програм, у програмі під керівництвом Р.Б. Шияна зазначено, що метою вивчення української мови є розвиток комунікативних, соціокультурних, естетичних компетентностей, а також вміння читати, розуміти, використовувати та оцінювати текст. Одним із видів роботи з текстами є «створення вебквестів на основі прочитаного тексту».

Крім того, у розділі «Завдання для розвитку читацької компетентності» зазначено таке завдання: «створити вебквест на основі прочитаного тексту».

Отже, у програмі під керівництвом Р.Шияна для 3-4 класів передбачено використання освітніх вебквестів для розвитку читацької компетентності учнів [64].

Натомість типова освітня програма для 3-4 класів, розроблена під керівництвом О.Я. Савченко, не містить конкретних згадок про використання освітніх вебквестів для розвитку читацької компетентності. Однак програма передбачає розвиток інформаційної культури та вміння працювати з інформацією, що можна розвивати, використовуючи різні технології, включаючи вебквести [63].

Читацьку компетентність у початковій школі слід розглядати як предметну компетентність. Це пов'язано з тим, що під предметною компетентністю розуміють особистісне утворення, яке інтегрує знання, уміння, навички,

особистий досвід, ставлення до процесів і результатів відповідно до вимог певного предмета. Тому читацьку компетентність учнів слід розуміти як сукупність педагогічних елементів, що виявляються через володіння системою літературних знань, умінь, навичок, досвіду, емоційно-ціннісних орієнтацій, особистих переконань та здатність використовувати їх для розуміння навколишньої дійсності й задоволення власних потреб (пізнавальних, естетичних, самоосвітніх тощо).

Таким чином, читацька грамотність визначається не лише обсягом літературних знань, елементарних читацьких умінь і навичок та їх відтворенням, а й умінням учнів засвоювати і застосовувати знання у своїй літературній діяльності. Передумовами формування читацької компетентності є добре розвинені читацькі навички молодших школярів, їхні спеціальні здібності та інтерес до читання літературних творів.

У методичному аспекті читацька компетентність молодших школярів означає наявність у дитини комплексу читацьких знань, умінь, навичок, ставлень і ціннісних орієнтацій, що дає змогу дитині свідомо здійснювати пошук книжок і відбір інформації для розв'язання навчально-пізнавальних завдань, що з'являється в процесі формування автентичного читацького розуміння, а також читати тексти різних жанрів розуміння, розпізнавання кола читання (доступного дітям цього віку) та формування особистісних ціннісних суджень про прочитане. Можна зробити висновок, що розуміння прочитаного інтегрує такі елементи (див.рис.2.2.).

Розглянемо коротко сутність компонентів читацької компетентності.

Під когнітивним компонентом розуміється володіння загальнокультурними і предметними знаннями та знаннями про способи діяльності в результаті навчально-пізнавальної діяльності.

Отже, когнітивний компонент читацької компетентності означає, що читання текстів розглядається як пізнавальна діяльність учня, яка включає смислове усвідомлення, мисленнєву переробку та інтерпретацію змісту прочитаного, ознайомлення з біографічними відомостями про майстрів

художньої мови, володіння елементарними теоретико-літературними знаннями, розширення кола читання, усвідомлену мотивацію до читання.

пізнання	знання
комунікативна компетентність	аудіювання, читання та говоріння
цінності	розуміння соціальних, моральних та етичних цінностей, оціночні судження та ставлення учнів до прочитаного
діяльній	навички, вміння, способи діяльності
особистісно-творчий	розвиток літературно-творчих здібностей, естетичної чутливості, творчої уяви, здатності до творчості, рівень читацької культури

Рис. 2.2. Елементи розуміння прочитаного

Комунікативний компонент читацької діяльності молодших школярів передбачає розвиток таких мовленнєвих умінь і навичок:

- узгодженість мовлення, змісту та образності;
- точність і доречність у використанні мовних засобів для створення художніх образів;
- використання способів вираження та інтонації для передачі своїх думок і почуттів;
- формування навичок, необхідних для повноцінного спілкування з художнім твором;
- вміння вести бесіду про прочитане;
- висловлювати свою думку про прочитане.

Ціннісний компонент читацької діяльності включає розуміння соціальних і морально-етичних цінностей, відображених у літературі; сформованість системи морально-етичних цінностей учня (поглядів, ціннісних орієнтацій, почуттів тощо); уміння визначати й обґрунтовувати своє ставлення до цих цінностей; уміння відстоювати свою моральну позицію.

Діяльнісний компонент включає сформованість способу діяльності та володіння конкретними вміннями і навичками.

Так, діяльнісний компонент читацької діяльності молодших школярів включає розвиток навичок читання, систематизацію читацьких умінь, активне використання теоретико-літературних знань, уміння аналізувати твори, фантазувати, уявляти, нестандартно мислити, діалог «автор-читач», самостійну і продуктивну роботу з книгою та різними друкованими джерелами, необхідними включають навігацію в книжковому світі для пошуку інформації та задоволення власних пізнавальних потреб.

Особистісно-творчий компонент читацької діяльності включає розвиток мотивації до літературно-творчої діяльності, художньої компетентності, естетичної чутливості, творчої уяви, здатності до творчості та рівня читацької культури. Кожен з цих компонентів може бути представлений як інтегрована якість особистості.

Як відомо, підручник є дидактичним засобом навчання. У підручниках з мовно-літературної освітньої галузі пропонуються тексти різних видів читання, аналіз та заучування яких спряє розвитку усного і писемного зв'язного мовлення школярів.

Підручники з читання для 4 класу розроблена на основі державних освітніх стандартів і включають в себе різноманітні жанри літератури: казки, вірші, оповідання, п'єси та науково-популярні тексти. Тематичні розділи підручників спрямовані на розвиток ключових навичок читання, таких як розуміння тексту, аналіз змісту, інтерпретація та висловлення власної думки. Тексти, включені до підручників, здебільшого відповідають віковим особливостям учнів 4 класу. Вони цікаві, доступні для розуміння і сприяють розвитку мислення та уяви.

Підручники передбачають поступове ускладнення текстів, що дозволяє крок за кроком розвивати читацькі навички учнів. Важливим аспектом є включення до підручників текстів, які викликають інтерес у дітей та сприяють розвитку їхньої уяви. Також підручники передбачають проведення обговорень

прочитаних текстів, творчих завдань та проектів, що сприяють формуванню інтересу до читання.

Для того, щоб визначити, чи достатньо уваги приділяється формуванню інтересу до читання молодших школярів та яке місце в освітньому процесі займають вебквести, ми проаналізували лінійку підручників.

Одним із обраних нами підручників для аналізу є підручник з української мови та читання для 4 класу автора О.Вашуленко [9]. У підручнику є декілька методів мотивації до читання. Наприклад, майже кожен текст містить тематичний малюнок, який стимулює уяву дитини та спонукає до читання. (див.рис. 2.3.)

Рис.2.3. Тематичний малюнок до тексту

Ще один приклад завдань з тією ж метою – антиципація за заголовком (див.рис.2.4.) та передбачення наступного фрагменту (див.рис.2.5.). Такий тип, зазвичай, зустрічається у великих за обсягом текстах.

> Подумай над змістом заголовка. Як ти думаєш, про що буде цей твір?

Олена Кóмова

МІЙ СУСІД — ПРИБЇЛЕЦЬ!

Рис. 2.4. Антиципація за заголовком

Вислови свої припущення. Як розвиватимуться події далі?

Рис. 2.5. Передбачення наступного фрагменту

Крім того, в підручнику наявні завдання на розуміння тексту, в якому учні повинні відповісти на запитання, доповнити речення, відновити текст з малюнків (див.рис. 2.6.) Такі завдання можуть допомогти учням зосередитися на тексті та збільшити рівень розуміння.

-
- > Хто герой-оповідач у творі? Із чого це відомо?
 - > З якими іншими персонажами твору ти познайомився (познайомилась)?
 - > Як ти зрозумів (зрозуміла) вислів «...а вчителька і бровою не повела»?
 - > Позмагайтеся! Хто знайде і прочитає речення, у якому є порівняння?
 - > Цей твір казка чи оповідання? Наведи докази, які підтверджують твою відповідь.

Рис. 2.6. Завдання на розуміння тексту

Не можемо не звернути увагу і на завдання для застосування проектної технології (див. рис. 2.7.), вони включені до кожної теми та мотивують саме до позакласного читання, адже для їх виконання діти мають дізнатися нову інформацію.

Наші літературні проекти

Об'єднайтеся у групи. Оберіть тему проекту.

- > «Чому моє рідне місто (село) має таку назву?»
- > «Що ми знаємо про походження назв водойм рідного краю?»
- > «Що ми знаємо про походження назв рослин рідного краю?»

Рис.2.7. Застосування проектної технології

Щодо використання вебквестів, вони не передбачені у підручнику. Але наявні прості інтерактивні завдання за QR-кодом – послухай, переглянь.

Загалом підручник з української мови та читання для 4 класу автору О.Вашуленко містить велику кількість цікавих текстів та завдань, які сприяють розвитку мотивації до читання. Однак, можливо, потрібно більше уваги приділити використанню сучасних технологій та інтерактивних методів навчання. Наприклад, вебквестів, адже підручник не передбачає їх використання в освітньому процесі.

Підручник з української мови та читання авторів І. Большакова, І.Хворостяний [6] містять схожі завдання для мотивації до читання. Тут наявні тематичні малюнки, антиципація, передбачення, завдання на розуміння змісту прочитаного. Але, на відміну від попереднього підручника, в цьому значною мірою переважають завдання, де прочитане треба впорядкувати схематично, аби розповісти за схемою, що мотивує попередньо дитину уважно та вдумливо читати. Наведемо приклади таких завдань: робота за стрічкою часу (див.рис. 2.8.), створення діаграми Вена (див.рис. 2.9.)

- Розкажи, як Перун урятував Стрибу — і той став Стрибогом. Використовуй лінію часу.

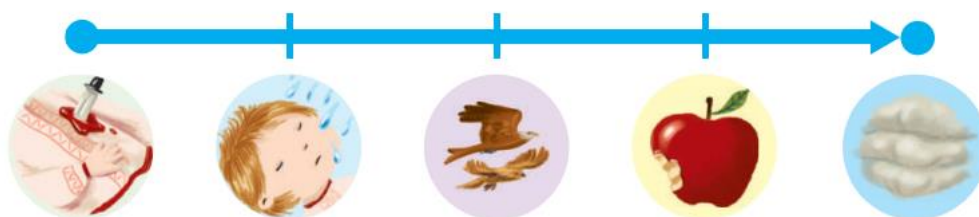

Рис. 2.8. Стрічка часу

- **Діаграма Венна. Порівняй опис моховика в казці і тексті.**

Рис. 2.9. Діаграма Вена

В обох частинах підручника відсутні інтерактивні завдання, зокрема, вебквести.

Загалом обидві частини підручника "Українська мова та читання" для 4 класу авторів І. Большакова та І. Хворостяний містять цікаві та нестандартні завдання мотивації до читання, які сприяють активному залученню учнів до вивчення матеріалу. Але використання вебквестів не передбачено.

Підручник з української мови та читання для 4 класу авторів О. Савченко, І. Красуцька [53] розпочинається зі звернення до учнів. У попередньому підручнику авторів І. Большакова, І. Хворостяний воно було досить сухим, на відміну від даного. Це ж насичене поясненням значущості підручника, переліком поставлених перед учнем завдань і, найголовніше, переконанням, що вміння

вдумливо читати – одна з найважливіших особливостей людини двадцять першого століття.

На початку кожного розділу розміщені дороговкази (див.рис. 2.10) для стимулювання уваги учнів до теми та мотивації прочитати про все, що на вказівниках.

Рис.2.10. Дороговказ

Окрім типових завдань на мотивацію, котрі ми вже подавали в аналізі попередніх підручників, також наявні робота в парах після прочитаного, де діти ставлять один одному питання за текстом (див. рис. 2.11), тобто не можуть передбачити що саме у них запитають, а тому мають уважно читати поданий матеріал.

Робота в парах. Поставте одне одному запитання до прочитаного.

Рис. 2.11. Робота в парах після прочитаного

Також в кінці кожного розділу наявні медіа-віконця (див.рис. 2.12) з додатковою цікавою інформацією, яскраві схеми, зноски та малюнки, що мотивують дітей прочитати подане.

МЕДІАВІКОНЦЕ: історія медіа

Медіа (англ. *media*, від лат. *medium* — посередник) — засоби передавання, зберігання і відтворення інформації.

Чи замислювалися ви колись над тим, як у минулому передавалися останні новини? Як люди обмінювалися інформацією? Обговоріть це з однокласниками й одно-класницями.

Роздивіться колаж, на якому подано історію розвитку медіа. Що нового ви дізналися? Обговоріть.

Рис. 2.12. Медіавіконце

Робота над медіавіконцем завжди закінчується цікавим завданням. Це може бути, наприклад, завданням на дослідження (див. рис. 2.13), котре діти або проводять самостійно, або мають посилання на QR-код (див. рис. 2.14), де мають переглянути відео чи фото за прочитаним.

Будьте дослідниками! Дізнайтеся більше про історію виникнення того виду медіа, який вас найбільше зацікавив. Підготуйте мініпроект на тему «Як медіа змінюють світ».

Рис. 2.13. Дослідження

Запрошуємо вас до Національного центру народної культури «**Музей Івана Гончара**». Тут ви дізнаєтеся більше про різноманітні колекції народної творчості.

<https://cutt.ly/ac5evzm>

Рис. 2.14. QR-код

Щодо використання вебквестів, у підручнику не вказано жодного прикладу або рекомендації щодо їх використання. Але, як було представлено раніше, наявні завдання із QR-кодами.

Отже, підручник "Українська мова та читання" для 4 класу (друга частина авторів О. Савченко та І. Красуцької) містить завдання, які мотивують учнів до читання, а також вправи для розвитку креативності, які можуть сприяти активному та цікавому навчанню. Але використання вебквестів не передбачено авторами підручника.

У деяких школах України вже запроваджено проєкти з використанням вебквестів для формування інтересу до читання. Наприклад, в одній зі шкіл Києва вчителі створили серію вебквестів на основі популярних дитячих книг. Учні із захопленням брали участь у завданнях, виконували інтерактивні вправи та обговорювали прочитане. Результати показали значне покращення рівня читання та зростання інтересу до літератури.

Формування інтересу до читання у молодших школярів за допомогою освітніх вебквестів є перспективним напрямком розвитку сучасної освіти. Впровадження інтерактивних методів навчання сприяє підвищенню мотивації учнів та їхньої активної участі у навчальному процесі. Незважаючи на те, що цей підхід ще не є достатньо поширеним в українських школах, наявні приклади успішного впровадження свідчать про його ефективність та доцільність подальшого використання.

Учителі мають свої погляди щодо розвитку в учнів інтересу до читання за допомогою використання вебквестів. Проводячи свої уроки і виховні заходи, презентуючи свої рекомендації на методичних об'єднаннях вчителів початкових класів, вони діляться з іншими своїм професійним досвідом. Нами було здійснено аналіз досвіду використання вебквестів у педагогічній практиці вчителів України.

Балабанова Оксана Кирилівна, вчитель початкових класів ліцею №14 Мелітопольської міської ради Запорізької області, обирає вебквести, тому що при їх проходженні учні не отримують готових відповідей чи рішень, вони

самостійно вирішують поставлену перед ними задачу. Вчитель зазначає, що робота над вебквестом допомагає:

- організувати активну самостійну або групову пошукову діяльність;
- сприяє розвитку творчого мислення і навичок вирішення проблем;
- дає можливість здійснити індивідуальний підхід;
- тренує розумові здібності (пояснення, порівняння, класифікація, виділення загального і приватного).

Тобто в технології вебквестів закладено діяльнісний підхід [2].

Олійник Світлана Віталіївна, вчитель Херсонської спеціалізованої школи I-III ступенів №54 з поглибленим вивченням іспанської та інших іноземних мов Херсонської міської ради, впевнена, що вміння знаходити, систематизувати, оформлювати та презентувати інформацію з використанням комп'ютера є одним з найважливіших умінь, які вчителі мають сформувати у учнів. Саме для виконання цього завдання чудово підходять вебквести.

Вчитель визначає мету використання даної технології як виховання кмітливого, самостійного, креативно мислячого учня, здатного орієнтуватися в багатогранності інформації, що міститься в різних джерелах, ефективно працювати в групі, доводити власну думку та аргументувати вибір (свій власний або групи), а також грамотно презентувати проект, використовуючи можливості сучасних комп'ютерних технологій [33].

Проаналізувавши лінійку підручників з українською мови та читання, можемо зробити висновок, що автори вводять достатню кількість завдань для мотивації до читання, котрі зумовлюють інтерес учнів. Але використання вебквестів не передбачено в жодному з підручників.

Досвід роботи із квестовими технологіями маємо невеликий. Але уже сьогодні можемо сказати, що за даними технологіями – майбутнє нашої освіти. Ми вже не можемо повернутись повністю до класичної форми уроку. Цивілізація не стоїть на місці. Наразі перед випускниками школи стоять зовсім інші завдання, а школа має розвивати у своїх випускників все нові і нові

компетентності. Саме уміння орієнтуватися в інформаційному світі, вирішувати питання, так би мовити, «виживання» у різноманітних його проявах (економічному, соціальному, політичному тощо) і дають такі форми діяльності учнів, як вебквест.

2.2. Експериментальна робота з формування інтересу до читання учнів 4 класу

Формування читацької компетентності у молодших школярів є одним з ключових завдань початкової освіти. Використання інноваційних методів, таких як вебквести, сприяє підвищенню мотивації до читання та розвитку читацьких навичок. Дослідно-експериментальна програма, заснована на використанні вебквестів, дозволяє ефективно інтегрувати сучасні технології в навчальний процес та досягати кращих результатів у формуванні читацької компетентності.

Формування інтересу до читання у молодших школярів є важливим завданням початкової освіти. Експериментальна робота, проведена на базі Криворізької гімназії №78, спрямована на підвищення мотивації до читання та розвиток читацьких навичок у учнів 4 класу за допомогою сучасних інтерактивних методів, таких як вебквести.

Метою експериментальної роботи є визначення ефективності використання вебквестів у формуванні інтересу до читання серед учнів 4 класу.

Експеримент складався з трьох етапів (рис. 2.15):

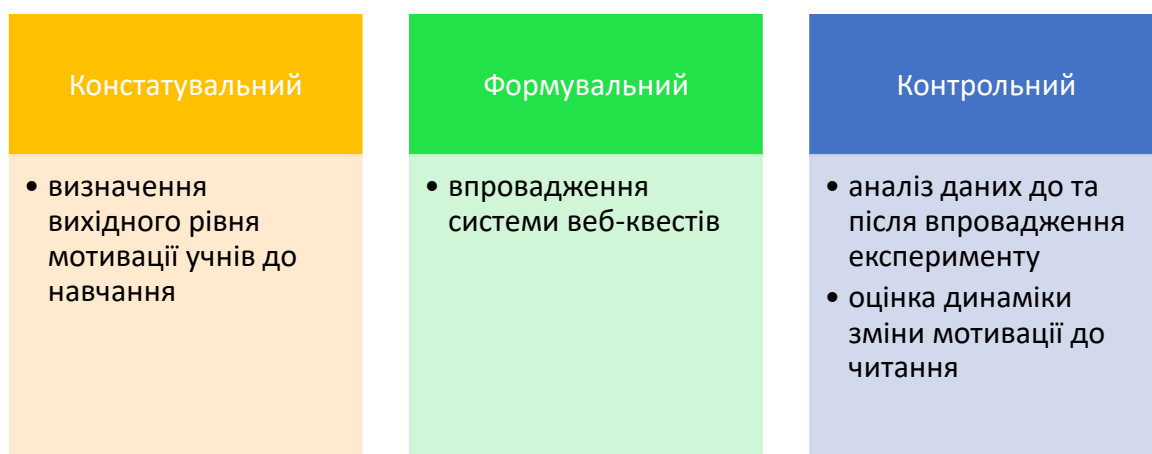

Рис. 2.15. Етапи експерименту

Для експериментальної роботи з формування інтересу до читання учнів 4 класу у Криворізькій гімназії №78 нами було розроблено опитувальник на тему «Моє емоційне ставлення до читання» (див.Додаток А).

Цей опитувальник допоможе зібрати інформацію про емоційне ставлення учнів до читання та їхні читацькі інтереси.

Початкове анкетування показало (рис. 2.16.), що серед 30 учнів 4 класу лише 30% учнів регулярно читають книги та виявляють інтерес до читання, а 70% учнів читають рідко або не люблять читати.

Рис. 2.16. Результати початкового анкетування

Наступний, формувальний етап, ми розпочали безпосередньо з розробки вебквесту, який входить у нашу систему роботи.

Розроблення вебквесту здійснюється у два етапи:

- 1) підготовка змістової складової та вибір програмного забезпечення і платформи;
- 2) розміщення створеного вебквесту.

Робота над квестом здійснюється в чотири етапи (див. рис. 2.17.) [29].

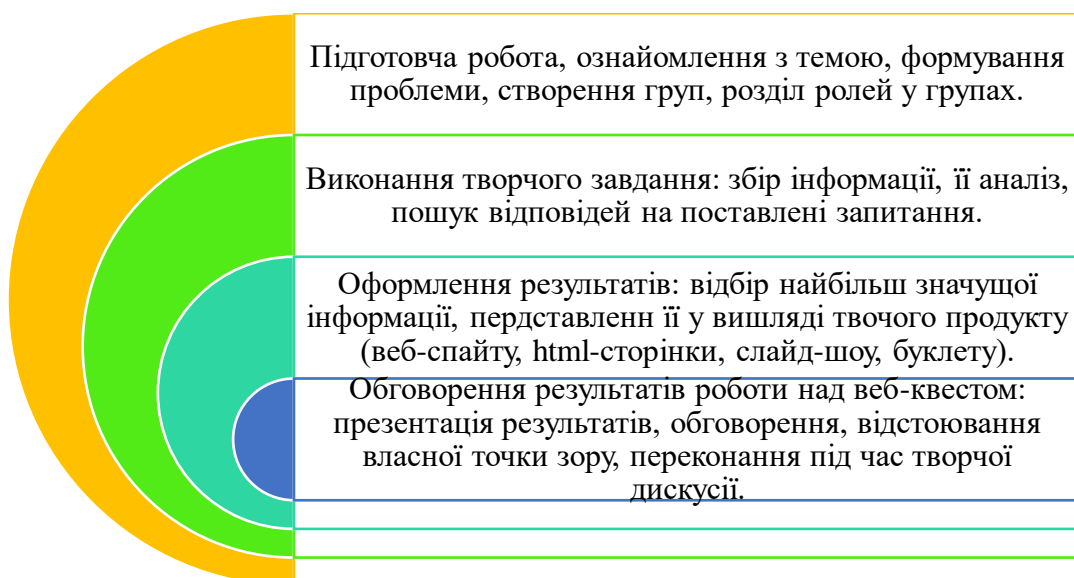

Рис. 2.17. Етапи роботи над вебквестом

Створюючи вебквесту потрібно дотримуватись певного алгоритму (див. рис. 2.18) [29].

Рис. 2.18. Алгоритм створення вебквесту

Підготувавши весь теоретичний матеріал для вебквесту, його потрібно розмістити на сайт. Для цього можна використовувати такі платформи, як: <http://www.ucoz.com>, <https://vseosvita.ua/webquest> .

Як зразок пропонуємо вебквест «Перевіряю свої досягнення», який можна застосувати на уроках читання у 4 класі.

Мета квесту:

- навчити учнів працювати з Інтернет-джерелами, використовуючи комп'ютерні програми;
- удосконалювати навички читання;
- формувати інтерес до читання літературних творів, а також сприяти формуванню уваги, пам'яті та логічного мислення;
- розвивати вміння оцінювати власну та чужі роботи;
- закріпити знання з пройденої теми;
- змотивувати до вивчення наступної теми.

Умови проведення квесту:

- час за який потрібно виконати всі завдання: 30 хвилин
- оцінювання – рівнево, по завершенню гри буде видано сертифікат

Хід квесту

Діти переходять за посиланням: <https://vseosvita.ua/webquest/start/s/16857/1649365-7bae9196> , вводять своє ім'я та знайомляться з правилами проходження вебквесту (див. рис 2.19)

Настав час **перевірити свої досягнення** за пройденою темою. У цьому веб-квесті ти маєш пройти **4 рівні**:

1. Знаю
2. Розумію, можу пояснити
3. Вмію
4. Дорогоюказ історичної пам'яті

На кожному з рівнів треба віднайти усі інтерактивні об'єкти та виконати поставлені завдання.
Успіхів!

Почати вебквест

Рис. 2.19. Правила проходження квесту

Натискаючи «почати вебквест», діти переходять одразу до першого рівня «Знаю» (див. рис. 2.20).

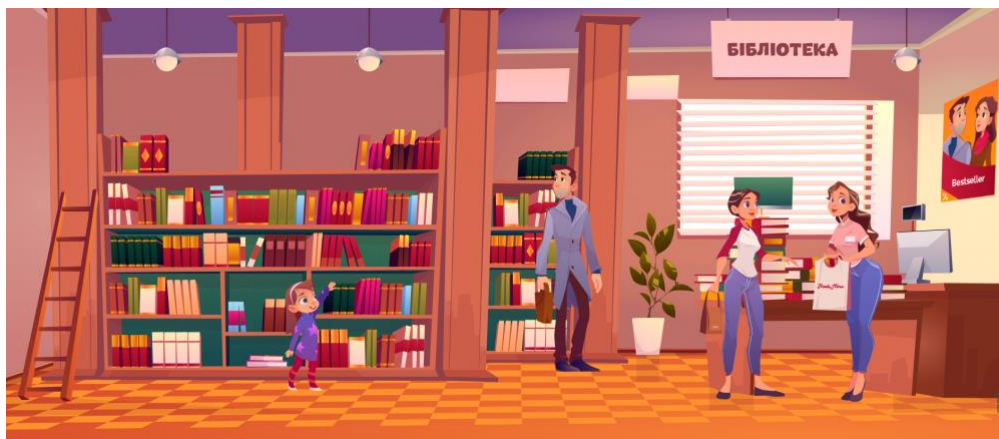

Рис. 2.20. Рівень «Знаю»

На цьому рівні діти мають знайти перший інтерактивний об'єкт, натиснути на нього та отримати питання з інструкцією щодо того куди вводити відповіді та як перейти до наступного питання (див. рис. 2.21, 2.22).

Який вірш розповідає про історію наших предків-слов'ян? Хто його автор?
Впиши відповідь натиснувши на драбину.

Продовжити

Рис. 2.21. Інтерактивний об'єкт

Драбина

Щоб отримати підказку, потрібен ключ.

Щоб дізнатись ключ, потрібно знайти підказки, заховані за об'єктами.

Наші предки - слов'яни, Олександр Олесь

Відповісти

Рис. 2.22. Місце для відповіді

Усі питання є посильними для дітей, адже при створенні вебквесту було використано підручник з української мови та читання для 4 класу авторів

О.Савченко, І. Красуцька [53]. Відповівши на всі питання першого рівня діти отримують код для переходу на наступний рівень. Кодом є рік проголошення незалежності України (див. рис. 2.23). Відповідь на це питання була надана учням під час вивчення розділу.

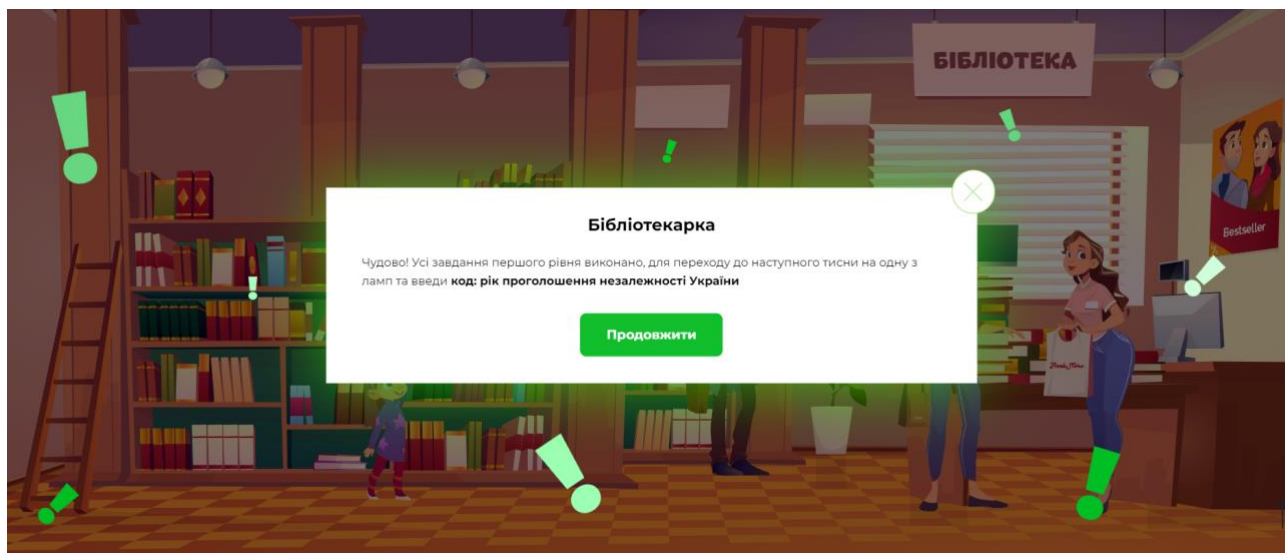

Рис. 2.23. Перехід на наступний рівень

На другому рівні «Розумію, можу пояснити» ми подали завдання із флеш-картками з використанням інтерактивної платформи Wordwall. Аби дітям було легко виконувати завдання на цьому рівні ми подали алгоритм дій (див. рис. 2.24):

На цьому рівні тобі потрібно виконати завдання із **флеш-картками**.

Дій за алгоритмом:

1. Перейди за посиланням, що заховано у глобусі, там ти знайдеш флеш-картки.
2. Відкрий першу флеш-картку, дай відповідь на поставлене запитання,
3. Перегорни картку, там ти побачиш сторінки підручника на яких є відповідь на твоє запитання.
4. Перевір чи співпадає твоя відповідь з підручником.
5. Якщо так - тиски галочку, якщо ні - хрестик.

Таким чином ти маєш працювати з **кожною** картою.

(аби відкрити глобус введи назву розділу, котрий ми вивчили)

Продовжити

Рис. 2.24. Алгоритм для виконання наступного рівня

На 3 рівні «Вмію» діти використовуватимуть дошку Padlet (рис. 2.25), робота з нею також прописана в алгоритмі дій. Діти мають обрати одну з тем та написати допис.

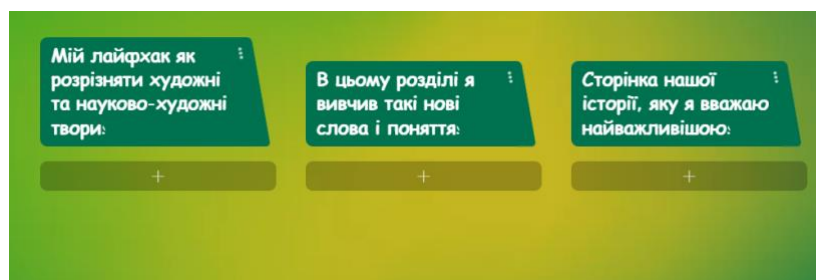

Рис. 2.25. Дошка Padlet

Фінальний рівень містить в собі творче завдання (див.рис. 2.26), діти мають пригадати дороговказ на початку розділу та доповнити його власними вказівниками.

Рис. 2.26. Творче завдання фінального рівня

Після проходження квесту діти отримають посилання, де, за бажання, вони зможуть прочитати цікаві факти про День Незалежності України та сертифікат (див.рис. 2.27).

Рис. 2.27. Сертифікат

Впродовж усього квесту ми намагалися підтримувати дітей мотивуючими фразами: «Ти – молодець», «Ти вже дуже близько до фінішу!», «Ти точно це знаєш» тощо.

Перед інтеграцією вебквесту в урок вчитель провів підготовче заняття, щоб переконатися, що учні зрозуміли концепцію та були готові до ефективної участі. Ця сесія включала кілька ключових кроків:

1. Опитування щодо розуміння учнями поняття вебквесту (див. Додаток Б)
2. Пояснення концепції вебквестів.

Учитель почав із введення терміну вебквест. Використовуючи просту мову та приклади, вчитель пояснив, що вебквест – це інтерактивна навчальна діяльність, під час якої учні вивчають інформацію та розв’язують завдання, використовуючи ресурси онлайн та офлайн. Щоб пояснення було зрозумілим, учитель порівняв вебквести з «цифровим пошуком скарбів», де кожен крок наближає їх до виконання веселого завдання.

3. Обговорення правил та інструкцій.

Після пояснення концепції вчитель фасилітував обговорення в класі правил роботи над вебквестами. Ці правила включали:

- Навігація завдань крок за кроком і не пропускати вперед.
- Співпраця з однокласниками під час групової діяльності.

- Розумно розподіляйте час, щоб забезпечити виконання всіх завдань протягом уроку.
- Прохання про допомогу, якщо будь-які інструкції чи ресурси здаються незрозумілими.
- Обговорення забезпечило учням упевненість у виконанні своїх обов'язків і розуміння того, як підходити до цієї діяльності.

4. Виділення відповідних знань.

Вчитель наголосив на важливості попередніх знань, які знадобляться учням для успішного проходження вебквесту. Наприклад, учитель нагадав учням про стратегії читання, такі як пошук ключових ідей і сканування конкретних деталей, які допоможуть їм знайти необхідну інформацію в текстах. Учитель також згадав словниковий запас, який може з'явитися у вебквесті, і роз'яснив будь-які незнайомі терміни.

5. Інтерактивна розминка.

Щоб зацікавити учнів та підготувати їх до вебквесту, вчитель провів коротку розминку. Це включало мозковий штурм щодо теми вебквесту (наприклад, казки, історичні постаті чи наукові теми) та запитання учням, що вони вже знають про цю тему. Це не тільки активувало їхні базові знання, але й викликало цікавість і хвилювання.

6. Технічні інструкції

Оскільки вебквест вимагав використання цифрових платформ, учитель коротко розповів, як орієнтуватися на призначеній платформі. Інструкції містили те, як увійти, отримати доступ до завдань і надіслати відповіді. Це гарантувало, що всі учні, незалежно від їхніх технічних навичок, могли брати участь без труднощів.

Наприкінці підготовки учні не лише знали, що таке вебквест, але й відчули впевненість та бажання розпочати роботу. Цей структурований підхід заклав міцну основу для продуктивної та захоплюючої участі у вебквесті.

2.3. Результати дослідної роботи

Експериментальна робота була спрямована на підвищення інтересу до читання серед учнів 4 класу за допомогою інтерактивних вебквестів. У процесі дослідження оцінювалися зміни в мотивації до читання та рівень читацьких навичок.

Учні активно брали участь у вебквестах, демонструючи високу мотивацію та зацікавленість.

Підсумкове анкетування (рис. 2.28.) показало значні зміни в інтересі до читання: 55% учнів виявляють інтерес до читання та регулярно читають книги; 45% учнів залишаються байдужими або не люблять читати.

Рис. 2.28. Результати підсумкового анкетування

Результати дослідної роботи показали, що впровадження вебквестів значно підвищило інтерес до читання серед учнів 4 класу. Використання інтерактивних методів сприяло не лише мотивації до читання, але й розвитку читацьких навичок. Учні стали більш активними, зацікавленими та показали покращення у розумінні прочитаного матеріалу.

Після завершення вебквесту учні взяли участь у сесії рефлексії, де поділилися своїми враженнями та обговорили свій досвід. Ця діяльність

допомогла зміцнити цілі навчання та підкреслила мотиваційний вплив вебквесту.

1. Ділимося враженнями

Учитель почав із запитань відкритого типу, щоб спонукати учнів висловлювати свої думки, наприклад:

- «Що вам найбільше сподобалось у вебквесті?»
- «Яке завдання було для вас найцікавішим?»
- «Чи знайшли ви якісь труднощі? Як ви їх подолали?»

Багато учнів із захопленням описували свої улюблені частини вебквесту, такі як розгадування загадок, пошук відповідей у текстах або співпраця з однокласниками. Деякі зазначили, що їм сподобалися інтерактивні елементи, як-от навігація цифровою платформою або крок за кроком відкриття нової інформації.

2. Мотивація читати більше

Під час обговорення кілька учнів поділилися тим, що вебквест викликав у них цікавість до тем, з якими вони стикалися. Наприклад, деякі висловили бажання прочитати ще раз пройдені твори і звернути увагу на деталі. Один учень навіть зазначив, що завдяки вебквесту читання відчувається «як захоплююча гра». Вчитель спостерігала помітне зростання захоплення учнів читанням. Багато учнів стверджували, що відчували більше мотивації досліджувати книги, оскільки вебквест показав їм, наскільки веселим і захоплюючим може бути читання у поєднанні з труднощами та творчими завданнями.

3. Атмосфера в класі

Загальна атмосфера в класі була позитивною та живою, коли учні розмірковували про свій досвід. Відчуття успіху від завершення вебквесту та обміну думками підвищило їхню впевненість і підкреслило цінність читання як приємного та змістовного заняття.

4. Зворотній зв'язок щодо майбутньої діяльності.

Учитель також запропонував учням залишити відгуки про вебквест, щоб покращити майбутню діяльність. Багато учнів пропонували включити подібні інтерактивні завдання в інші уроки та просили більше вебквестів на різні теми.

Цей сеанс роздумів не лише дозволив учням закріпити отримані знання, а й продемонстрував, як навчальні вебквести можуть ефективно виховувати любов до читання. Хвилювання та мотивація, виражені учнями, свідчать про те, що такі заходи можуть мати тривалий вплив на їхнє ставлення до читання.

Формування читацького інтересу в учнів початкової школи є важливим завданням сучасної освіти, оскільки читання є ключовою навичкою, яка впливає на успішність учнів у різних галузях знань. Теоретичні засади формування читацького інтересу включають різні аспекти, такі як психологічні, педагогічні та методичні принципи.

Мотивація є основою формування інтересу до читання. Важливо створити середовище, де учні відчуватимуть задоволення від процесу читання. Це може бути досягнуто через позитивні емоції, пов'язані з читанням, та заохочення до дослідження нових ідей і світів, які відкриваються через книги.

Урахування вікових особливостей розвитку дітей початкової школи, зокрема їхню допитливість, бажання вчитися та відчувати себе успішними, є важливим для формування читацького інтересу.

Читання стимулює розвиток уяви та творчого мислення. Використання художньої літератури, казок та оповідань може значно сприяти цьому процесу.

Важливо враховувати індивідуальні особливості кожного учня, його інтереси та рівень читання. Це дозволяє підібрати відповідні книги та завдання, які будуть цікаві конкретному учню. Шкільна бібліотека, класна бібліотека та куточки для читання у класі можуть створити атмосферу, де читання стає природною частиною життя учня.

Залучення батьків до процесу формування читацького інтересу є важливим аспектом. Читання в сімейному колі, спільні обговорення книг та позитивний приклад батьків можуть значно вплинути на ставлення дитини до читання. Залучення інтерактивних методів, таких як освітні вебквести, театралізовані

читання, рольові ігри на основі прочитаних книг, може підвищити інтерес учнів до читання.

Реалізація проектів на основі прочитаних творів, створення презентацій, ілюстрацій та відео за мотивами книг сприяє глибшому зануренню у матеріал та розвиває творчі здібності учнів. Обговорення прочитаного в класі, дебати та дискусії сприяють розвитку критичного мислення та вмінню аргументувати свою думку.

Вивчення національної літератури та культурних традицій через читання є важливим аспектом формування особистості учня та розвитку його читацького інтересу. Вибір тем, які є актуальними та цікавими для сучасних дітей, може залучити їх до читання. Наприклад, екологічні проблеми, соціальні мережі, відносини з однолітками.

Використання електронних книг, аудіокниг та інтерактивних додатків для читання може зробити процес більш захоплюючим та доступним для сучасних учнів. Включення елементів гри в процес читання (наприклад, системи нагород, квестів та челенджів) може значно підвищити мотивацію до читання.

Формування читацького інтересу в учнів початкової школи є багатограним процесом, який вимагає врахування психологічних, педагогічних, методичних та соціокультурних аспектів. Інноваційні підходи та інтеграція технологій також відіграють важливу роль у цьому процесі. Головна мета – зробити читання цікавим та захоплюючим, щоб учні бачили у книгах не лише джерело знань, а й можливість для самовираження та розвитку творчого потенціалу.

Можемо зробити висновок, що вебквести є дійсно ефективним засобом формування інтересу до читання серед учнів 4 класу. Інтерактивні завдання підвищують мотивацію до читання та сприяють розвитку читацьких навичок. Позитивні зміни в інтересі до читання та читацьких навичках були досягнуті завдяки активному залученню учнів до процесу читання через вебквести.

Висновки до розділу 2

Метою даного розділу було дослідити ефективність використання освітніх вебквестів у формуванні інтересу до читання учнів 4 класу. На основі проведеного експерименту та аналізу отриманих даних можна зробити наступні висновки:

Використання вебквестів на уроках читання позитивно підвищує мотивацію учнів до читання. Інтерактивний формат завдань та можливість самостійного вибору шляху у навчальному процесі стимулюють інтерес до книжкової літератури.

Вебквести сприяють не лише підвищенню інтересу до читання, а й розвитку читацьких навичок. Учні активно залучаються до аналізу текстів, пошуку інформації та критичного мислення.

Освітні вебквести дозволяють індивідуалізувати навчальний процес, адаптуючи завдання до потреб і інтересів кожного учня. Це сприяє кращому залученню до навчання та досягненню більш високих результатів.

Результати показали, що учні, які брали участь у вебквестах, виявляють більшу ініціативу до самостійного читання книг поза навчальним процесом. Це важливий аспект для формування постійної інтересу до літератури.

Для подальшого вдосконалення методики рекомендується збагачувати бібліотеку вебквестів різноманітними темами та жанрами літератури, розробляти завдання з урахуванням пізнавальних інтересів учнів, а також систематично оцінювати вплив цих методів на академічні досягнення та загальний інтерес до читання.

Ці висновки вказують на успішність використання освітніх вебквестів у формуванні інтересу до читання серед учнів 4 класу та підкріплюють необхідність подальшого їх впровадження в освітню практику.

ВИСНОВКИ

Сучасні технології, такі як електронні книги, навчальні вебквести, мультимедійні ресурси, сприяють підвищенню інтересу дітей до читання. Ефективним засобом виховання читацького інтересу є вебквести, які поєднують елементи ігрової та дослідницької діяльності. Вчителі, у свою чергу, мають бути не лише фахівцями у своїй галузі, а й прикладом для своїх учнів. Важливо, щоб вчителі самі захоплювалися читанням і передавали цей ентузіазм своїм учням. Крім того, вчителі повинні створювати позитивну психологічну атмосферу на уроках читання, використовуючи різні методи та підходи до навчання.

Розвитку читацького інтересу сприяють позакласні заходи — літературні гуртки, книжкові виставки, зустрічі з письменниками. Участь у літературних конкурсах та олімпіадах мотивує учнів поглибити знання та активніше залучатися до читання. Формування читацького інтересу в учнів молодшого шкільного віку є багатограним процесом, що включає психолого-педагогічні та соціальні аспекти. Вкрай важливо забезпечити інтерактивне, емоційно захоплююче та індивідуалізоване навчання, залучити батьків до процесу формування навичок читання, використовувати сучасні інформаційні технології, організувати різноманітні позакласні заходи. Лише за допомогою комплексного підходу можна досягти стійкого інтересу до читання разом із розвитком читацької компетентності молодших школярів.

Ефективним засобом підвищення мотивації до читання в учнів початкових класів виявилися навчальні вебквести. Інтерактивний формат вебквестів допомагає залучити дітей до процесу навчання, зробити його цікавішим та динамічнішим. Використання елементів мультимедіа, завдань різної складності, інтеграція з іншими предметами спонукають учнів до самостійного пошуку інформації та ознайомлення з додатковими матеріалами. Вебквести сприяють розвитку в учнів критичного мислення та дослідницьких навичок. Вони вчать студентів аналізувати інформацію, робити висновки та презентувати свої результати. Освітні вебквести також дозволяють індивідуалізувати навчання,

враховуючи особистісні характеристики учнів, рівень підготовки та інтереси, що сприяє їх залученню до читання.

Використання різноманітних завдань та інтерактивних елементів сприяє підтримці уваги учнів і мотивує до подальшого навчання. Вебквести сприяють розвитку соціальних навичок та командної роботи. Виконання завдань у групах сприяє обміну знаннями, співпраці та взаємодопомозі між учнями. Вони вчать відстоювати свою точку зору, слухати інших, знаходити спільні рішення.

На основі теоретичних і практичних даних нашої роботи можна зробити наступні висновки:

Використання вебквестів у навчальному процесі позитивно впливає на загальні результати навчання учнів. Вони демонструють покращені навички читання, кращу здатність аналізувати тексти та підвищений інтерес до вивчення нових тем. Вебквести не тільки підвищують інтерес до читання, але й покращують навички читання. Учні активно займаються аналізом тексту, пошуком інформації та критичним мисленням. Освітні вебквести дозволяють персоналізувати навчання, адаптуючи завдання до потреб та інтересів кожного учня. Це сприяє кращому залученню до навчання та веде до вищих академічних досягнень.

Ці висновки свідчать про успішність використання навчальних вебквестів у формуванні читацького інтересу в учнів 4 класу та підкреслюють необхідність подальшого впровадження цього методу в освітню практику.

Формування читацького інтересу в учнів початкових класів є ключовим завданням сучасної освіти, оскільки читання є фундаментальним умінням, яке впливає на успішність учнів у різних навчальних сферах. Теоретичні основи розвитку читацького інтересу включають різні аспекти, такі як психолого-педагогічні та методичні принципи.

Мотивація є основою розвитку інтересу до читання. Важливо створити середовище, в якому учні отримуватимуть задоволення від процесу читання. Цього можна досягти через позитивні емоції, пов'язані з читанням, і заохочення досліджувати нові ідеї та світи, які відкривають книги. Врахування особливостей

розвитку дітей молодшого шкільного віку, зокрема їхньої допитливості, бажання вчитися та потреби почуватися успішними, має вирішальне значення для виховання інтересу до читання. Читання стимулює уяву та творче мислення, а використання художньої літератури, казок та оповідань може значно підтримати цей процес.

Важливо враховувати індивідуальні особливості, інтереси та рівень читання кожного учня. Це дає змогу вчителям підібрати відповідні підручники та завдання, які зацікавлять кожного учня. Шкільні бібліотеки, бібліотеки в класі та куточки для читання можуть створити середовище, де читання стає природною частиною життя учня.

Важливим аспектом також є залучення батьків до процесу розвитку читацького інтересу. Значно вплинути на ставлення дитини до читання може читання в колі сім'ї, спільне обговорення книг, позитивний приклад батьків. Інтерактивні методи, такі як навчальні вебквести, театральні читання та рольові ігри за мотивами книг, можуть ще більше посилити інтерес учнів до читання.

Отже, формування читацького інтересу в учнів молодшого шкільного віку є багатограним процесом, що потребує врахування психолого-педагогічних, методичних і соціокультурних аспектів. Інноваційні підходи та інтеграція технологій відіграють важливу роль у цьому процесі. Основна мета – зробити читання захоплюючим і захоплюючим, щоб учні сприймали книги не лише як джерело знань, а й як можливість для самовираження та творчого розвитку.

Ефективним засобом виховання читацького інтересу в учнів 4 класу є вебквести. Інтерактивні завдання підвищують мотивацію до читання та сприяють розвитку навичок читання. Позитивні зміни в читацькому інтересі та навичках були досягнуті завдяки активному залученню учнів до процесу читання через вебквести.

Таким чином, впровадження навчальних вебквестів у програму початкової школи є ефективним засобом розвитку читацького інтересу учнів 4 класу. Такий підхід не тільки покращує результати навчання, але й сприяє розвитку основних навичок, необхідних для подальшого навчання та життя.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Агафонова О. О. Веб-квест як засіб формування інформаційної компетентності на уроках математики та в позакласній роботі. URL: https://zippo.net.ua/data/files/2019/obl_vist_agafon.pdf
2. Балабанова О. К. Алгоритм створення веб-квесту. URL: <https://naurok.com.ua/mayster-klas-stvorennya-veb-kvestu-ukra-na---nasha-batkvschina-26838.html>
3. Бережна Ю. Формування читацьких інтересів молодших школярів. *Розвиток особистості молодшого школяра: сучасні реалії та перспективи*. 2015. С.6-8
4. Білавич Г., Шетеля М. Формування читацької культури молодших школярів як актуальна проблема сьогодення. *Молодь і ринок*. 2020. № 2/181. URL: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2020.211796> (дата звернення: 24.07.2024).
5. Богосвятська А. І. Освітній веб-квест з літератури. *Зарубіжна література в школах України*. 2015. № 1. С. 30–35.
6. Большакова І., Хворостяний І. Українська мова та читання. 4 клас, 2 частина. Харків: Видавництво «Ранок». 2021. 128 с.
7. Бугайова Н.А. Квести і проекти з використанням Інтернету на уроках української мови і літератури : навчально-методичний посібник для вчителів української мови і літератури. URL: http://koippo.in.ua/arhiv/druk/242_16.pdf
8. Вашуленко О. В. Емоційно-ціннісна складова у структурі читацької компетентності молодшого школяра. *Початкова школа*. 2013. № 1. С. 13 – 17.
9. Вашуленко О. Українська мова та читання: підручник для 4 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах). Ч. 2. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2021. 168 с
10. Власова І. О. Технології Веб-квест та Блог-квест. URL: http://viakiev.blogspot.com/2015/11/blog-post_14.html

11. Горбачевська Ю. П., Лисенко В. В. Використання технологій Веб-квестів у процесі підготовки вчителів. *Наукові записки. Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти*. 2016. Вип. 17. С. 15-20.
12. Гуревич Р.С., Кадемія М.Ю. Інноваційні освітні технології у вищих навчальних закладах. *Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти : зб. наук. пр. ред. О.Г.Романовський*. Харків : НТУ “ХПІ”, 2016. Вип. 45 (49) : матер. 2-ї міжнар. наук.-практ. конф. : “Ідеї академіка Івана Зязюна у працях його учнів і соратників”, 25-26 травня 2016 р. Ч. 1. С. 266-274.
13. Даниленко Л. І. Проблеми організації інноваційної діяльності в системі загальної середньої освіти. *Рідна школа*. 2006. №11. С. 12-13.
14. Державний стандарт початкової загальної освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>
15. Деркач К., Гуцул О. Використання веб-квестів у навчальному процесі. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2018. № 80. С. 86-96.
16. Дубровська Л. О., Дубровський В. Л., Король В. С. Психолого-педагогічні особливості читачьких інтересів молодших школярів. *Психолого-педагогічні науки*. 2018. № 2 17 УДК 372.41
17. Єфіменко В. М. Технологія веб-квест на уроках. *Англійська мова та література*. 2017. № 7/8 (521/522), С. 8–15.
18. Ігнатенко Г. Є., Журавльова І. В. Організація навчального процесу з використанням технологій віртуального навчання. Наукове забезпечення сфери освіти та професійної підготовки в умовах інноваційного розвитку суспільства. Київ : Видавництво «Політехніка». 2019. Вип. 37. С. 53-60.
19. Інститут модернізації змісту освіти Міністерства освіти і науки України. Методичні рекомендації «Організація та проведення конкурсів читачів в загальноосвітніх навчальних закладах». Київ: ІМЗО МОН України. 2018
20. Кадемія М. Ю. Технологія веб-квест у навчанні студентів. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці*

фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : збірник наукових праць. Київ-Вінниця: Планер, 2016. Випуск 45. 250 с.

21. Кадемія М. Ю., Шестопалюк О. В. Веб-квест у підготовці майбутніх учителів/ Навчально-методичний посібник. Вінниця: 2013. 155 с. URL: http://ito.vspu.net/el_ppz/el_ppz/files/Kademiya/web_kvest_u_navch_robymo_no_v.pdf
22. Коваленко О. А. Шляхи формування академічної обдарованості в учнів початкової школи на уроках читання. *Educational Dimension*. 2011. Т. 31. С. 52–63. URL: <https://doi.org/10.31812/educdim.4645> (дата звернення: 24.07.2024).
23. Комарівська Н. Розвиток творчого потенціалу дітей дошкільного та молодшого шкільного віку засобами фольклору. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми* : зб. наук. пр. Київ-Вінниця: 2016. № 46. С. 30-33.
24. Кравцова І. Формування і розвиток навички виразного читання в учнів початкової школи в контексті нового Державного стандарту. *Освітній вимір*. 2013. Т. 39. С. 127–132. URL: <https://doi.org/10.31812/educdim.v39i0.3041> (дата звернення: 24.07.2024).
25. Кулінка Ю. Методологічні аспекти впровадження веб-квест-технології як виду проектної діяльності для підвищення якості освіти. *Освітній вимір*. 2014. Т. 43. С. 145–151. URL: <https://doi.org/10.31812/educdim.v43i0.2778> (дата звернення: 24.07.2024).
26. Лапшина І.М., Комарівська Н.О. Використання елементів сучасних інноваційних технологій у формуванні інтересу до дитячої літератури у дітей дошкільного віку. *II Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Інноваційні технології в дошкільній освіті»*. Переяслав-Хмельницький: 2019. С.44-48.

27. Легкая Т. В. Використання освітніх веб-квестів як засобу інтерактивного навчання. *Наукові записки Кіровоградського національного технічного університету*. 2013. Вип. 23. С. 120-125.
28. Магас М. П. Використання інтерактивних методів на уроках історії як засіб підвищення мотивації навчання. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: науковий журнал*. 2015. № 2(6). URL: [https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/9050/1/M_Magas_PSHIS_2\(6\)_2015.pdf](https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/9050/1/M_Magas_PSHIS_2(6)_2015.pdf).
29. Макаренко Л.Л. Інформаційно-комунікаційні технології Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2017. № 1 (67). С. 260-266
30. Мартиненко В. Формування читацьких інтересів молодших школярів. Інститут педагогіки НАПН України. Київ. URL: <http://surl.li/cdtycm>
31. Мороз О. В. Формування читацької самостійності молодших школярів: посібник для вчителів початкових класів. К.: Видавництво «Освіта». 2004. 320 с.
32. Негловод І., Шамоля. В. Впровадження інформаційних технологій з метою організації пізнавальної і пошукової діяльності учнів в освітньому процесі. *Освіта. Інноватика. Практика*. 2020. № 7.1 С. 30-38.
33. Олійник С. В. Web-квест як метод організації проектної діяльності учнів на уроках інформатики. URL: <https://urok-ua.com/web-kvest-yak-metod-organizatsiyi-proektnoyi-diyalnosti-uchniv-na-urokah-informatiki/>
34. Паламар С. П. Формування чуттєвої культури учнів основної школи у процесі вивчення художньої літератури. *Освітній вимір*. 2013. Т. 37. С. 222–229. URL: <https://doi.org/10.31812/educdim.v37i0.3314> (дата звернення: 24.07.2024).
35. Підлужна Г.В. В.О.Сухомлинський про роль книги в духовному становленні людини. *Вивчення нових тем у шкільному курсі української літератури: Метод. зб.* Житомир: Вид-во. газети «Житомир», 1998. С. 214-219.
36. Підлужна Г.В. Використання народознавчого матеріалу на уроках позакласного читання в початковій школі. *Сучасна початкова школа:*

- проблеми, пошуки, знахідки: Матеріали міжнарод. науково-практ. конф. Тернопіль, 1996. С. 34-35.*
37. Підлужна Г.В. Малі фольклорні жанри на уроках позакласного читання в початковій школі. *Управління процесом відродження і розвитку національної самосвідомості: Зб. метод. реком.* Сімферополь, 1997. С. 57-59.
38. Підлужна Г.В. Поезії живильне джерело. *Вивчення рідної мови і духовний розвиток особистості молодшого школяра в оновленій національній школі: Тези допов. міжвуз. науково-практ. конф.* Умань, 1992. С. 99-101.
39. Підлужна Г.В. Позакласне читання молодших школярів як педагогічна проблема. *Початкова школа.* 1998. № 7. С.18-22.
40. Підлужна Г.В., Шашко Л.П. Актуальні проблеми позакласного читання молодших школярів. *Актуальні проблеми розбудови національної освіти: Зб. наук.- метод. праць.* К.; Херсон: Пілотні школи, 1997. С. 174-176.
41. Підлужна Г.В., Шевчук Т.О. Актуальні проблеми викладання рідної літератури в педагогічній спадщині В.О.Сухомлинського. *Управління процесом відродження і розвитку національної самосвідомості: Зб. метод. реком.* Сімферополь, 1997. С. 19-21.
42. Погрібна І. О. Особливості методики роботи із дитячою книгою в дошкільних навчальних закладах в аспекті формування читацької культури дитини. Криворізь. держ. пед. ун-т, 2015.
URL: <https://doi.org/10.31812/123456789/3273> (дата звернення: 24.07.2024).
43. Подановська Г. Сутність та структура комунікативної компетентності особистості молодшого школяра. *Освітні обрії.* 2019. Т. 49, № 2. С. 36–
URL: <https://doi.org/10.15330/obrii.49.2.36-40> (дата звернення: 24.07.2024).
44. Порядченко Л., Телегуз А. Організаційно-методичні основи формування читацької компетентності учнів 3 класу засобами доповненої реальності. *Молодий вчений.* 2021. № 9 (97). С. 100–105.
URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-9-97-21> (дата звернення: 24.07.2024).

45. Розман І. І. Педагогічна компаративістика та формування читацької компетентності на уроках зарубіжної літератури. *Медична освіта*. 2021. № 3. С. 97–100. URL: <https://doi.org/10.11603/m.2414-5998.2021.3.12603> (дата звернення: 24.07.2024).
46. Руденко Н. М. Широков Д. Л. Застосування веб-квест-технології у підготовці майбутніх учителів початкової школи. *Молодий вчений*. 2020. №10.86. С. 151–157. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/32872/>.
47. Савченко О. Формування в молодших школярів уміння працювати з підручником. *Людинознавчі студії. Серія «Педагогіка»*. 2014. Вип. 29 (3). С. 179–195.
48. Савченко О. Я. Виховний потенціал початкової освіти: посібник для вчителів і методистів початкового навчання. 3-тє вид., без змін. Київ: Богданова А. М., 2009. 226 с.
49. Савченко О. Я. Досвід реформування української освіти: уроки і подальший поступ. *Шлях освіти*. 2010. № 3. С. 2–6.
50. Савченко О. Я. Методика читання у початкових класах: посібник для вчителя. Київ: Освіта, 2007. 334 с.
51. Савченко О. Я. Формування у молодших школярів уміння вчитися як ключової компетентності. *Дидактика початкової освіти*. Київ : Грамота, 2013. С. 219–260.
52. Савченко О. Я. Цілісність методичної системи підручників з «Літературного читання» для 2–4 класів. *Проблеми сучасного підручника*. 2015. Вип. 15 (2). С. 221–230.
53. Савченко О., Красуцька І. Українська мова та читання. 4 клас, 2 частина. Київ: УОВЦ «Оріон». 2021. 160 с.
54. Савченко Л. О. Використання веб-квест технологій у вищій школі при підготовці майбутніх фахівців. *Педагогіка вищої та середньої школи*. 2017. Т. 50. С. 67–74. URL: <https://doi.org/10.31812/pedag.v50i0.1286> (дата звернення: 24.07.2024).

55. Савченко, О. Я. Дидактика початкової освіти: підручник. Київ: Грамота, 2012. 504 с.
56. Сембрат О. Д. Формування читацьких інтересів. Навчально-методичний посібник. Вінниця: 2016. 79 с.
57. Сипченко О. Веб-квест технології у професійній підготовці майбутніх фахівців. *Гуманізація навчально-виховного процесу*. 2021. № 1(100). С. 25–34. URL: <https://doi.org/10.31865/2077-1827.1002021.245389> (дата звернення: 24.07.2024).
58. Скрипченко Н. Ф. Читання у першому класі. Посібник для вчителів. Київ: 1977. 128 с.
59. Сметанкіна І. П. Соціальні та психолого-педагогічні засади проблеми інтересу до читання науково-популярної літератури у практиці навчання молодших школярів. 1999.
60. Сокол І. М. Підготовка вчителів до використання квест-технології в системі післядипломної освіти. Запоріжжя. 2016.
61. Степаненко О., Іванишин М. Перспективи впровадження інтерактивних методів для активізації навчальної діяльності в закладах середньої освіти. *Наукові інновації та передові технології*. 2022. №4 (6)
62. Тимченко О. В. Використання технології «веб-квест» для організації самостійної роботи студентів. *Вісник післядипломної освіти. Серія «Педагогічні науки»*. 2017. Вип. 5 (34). С. 117–125.
63. Типова освітня програма початкової освіти, розроблена під керівництвом Шияна Р.Б. 3–4 клас. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.3-4.Shyyan.pdf>
64. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 3–4 клас. URL : <https://www.pedrada.com.ua/article/2712-nov-tipov-osvtn-programi-dlya-3-4-klasv>

- 65.Ткачук Г. П. Теоретико-методичні основи становлення типу правильної читацької самостійності. *Науковий вісник Полісся*. 2015. № 3 (11). С. 154-159
- 66.Томаш В. В., Давидович В. О. Особливості впровадження веб-квест технології в навчально-виховний процес. 2017. URL: https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/19633/Tomash_Davydovych.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
- 67.Троскот І. Проблема не-читання як проблема що-читання. *Український тиждень*. 2015. № 1/2 (373/374), С. 44–45.
- 68.Харіна О. О. Веб-квест як сучасна технологія навчання на уроках літератури. Роль українознавства у вихованні національної свідомості та гідності нової генерації українців. 2013. №79. URL: <http://surl.li/jotrxt>
- 69.Хващевська О. Методика формування навичок виразного читання в учнів початкової школи. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*. 2021. № 16. С. 171–183. URL: <https://doi.org/10.31865/2414-9292.16.2021.246377> (дата звернення: 24.07.2024).
- 70.Цись О.О. Організація самостійної навчальної діяльності студентів технолого-педагогічних спеціальностей засобами інформаційнокомунікаційних технологій. Навчально-методичний посібник. 2018. 150 с.
- 71.Ціпан Т. С. Розвиток у школярів інтересу до читання: актуалізація досвіду василя сухомлинського. *Інноватика у вихованні*. 2019. № 10. С. 268–274. URL: <https://doi.org/10.35619/iuu.v1i10.170> (дата звернення: 24.07.2024).
- 72.Шитєєва А. М. Шляхи формування читацької компетентності молодших школярів. *Наука та освіта в дослідженнях молодих учених : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. для студ., аспірантів, докторантів, молодих учених*. Харків, 2021. С. 109–111.
- 73.Шмідт В. В. Технологія веб-квеста при навчанні англійської мови студентів немовних спеціальностей. URL: <http://winner.se-ua.net/page26/1/10/>.
- 74.Шумський О. Л. Веб-квест проект як засіб активізації самостійної навчально пізнавальної діяльності студентів у процесі навчання іноземної мови. *Іноземні*

- мови. *Науково-методичний журнал*. 2016. № 2. С. 21-26. URL: <http://fl.knlu.edu.ua/article/view/122569>.
75. Шургін А. Ю., Вознюк В. О. Квест-ігри як засіб активізації навчально-виховного процесу в закладах освіти. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2016. № 7 (63).
76. Яценко В. В. Розвиток читацької культури молодших школярів у процесі сприймання літературних творів : master's thesis. 2020. URL: <http://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/10111> (дата звернення: 24.07.2024).
77. Chernyavskaya A. P. Personalization of training based on web quest technology. *Yaroslavl Pedagogical Bulletin*. 2020. Vol. 117, no. 6. P. 30–39. URL: <https://doi.org/10.20323/1813-145x-2020-6-117-30-39> (date of access: 24.07.2024).
78. Novakivska L. V. The influence of pedagogical concepts of the second half of the XIX century on the formation of different kinds of educational books on literature. *Collection of Research Papers Pedagogical sciences*. 2021. No. 92. P. 7–13. URL: <https://doi.org/10.32999/ksu2413-1865/2020-92-1> (date of access: 24.07.2024).

ДОДАТКИ

Додаток А

Опитувальник «Моє емоційне ставлення до читання»

Інструкція: Прочитайте кожне запитання і оберіть одну з відповідей, яка найкраще відображає ваше ставлення.

1. Як часто ви читаєте книги?
 - Кожен день
 - Кілька разів на тиждень
 - Кілька разів на місяць
 - Рідко читаю
2. Чи любите ви читати?
 - Так, я люблю читати і часто це роблю.
 - Не дуже, але часом читаю.
 - Не люблю читати взагалі.
3. Що вам найбільше подобається в книгах?
 - Цікаві історії і пригоди героїв
 - Вивчення нових фактів і інформації
 - Мої улюблені персонажі і їх пригоди
 - Інше: _____
4. Чи читаєте ви разом з дорослими або друзями?
 - Так, часто читаю разом з батьками, братами чи сестрами.
 - Іноді читаю разом з кимось.
 - Ні, я читаю самостійно.
5. Які види книг ви найчастіше читаєте? (Оберіть всі відповіді, які відповідають вашим інтересам)
 - Пригодницькі
 - Науково-популярні
 - Фентезі
 - Казки

- Історичні
 - Інші: _____
6. Як ви оцінюєте своє знання про книжки?
- Добре знаю багато книг і авторів.
 - Маю загальне уявлення про популярні книги.
 - Не дуже знаю багато книг і авторів.
7. Чи маєте ви улюбленого автора чи серію книг? Якщо так, то які?
- Так, маю улюбленого автора або серію книг: _____
 - Ні, у мене немає улюбленого автора чи серії книг.
8. Чи впливають ваші друзі на те, що ви читаете?
- Так, іноді я читаю книги, які рекомендують мої друзі.
 - Ні, я сам обираю, що читати.
 - Я не читаю через рекомендації друзів.
9. Чи вважаєте ви, що читання важливе для розвитку людини?
- Так, читання допомагає розвивати мої знання і уяву.
 - Не зовсім впевнений(а), чи читання важливе.
 - Ні, не вважаю читання важливим.
10. Чи є у вас історія, коли книга значно вплинула на вас або змінила вашу думку про щось?
- Так, є така історія: _____
 - Ні, у мене немає таких історій.

Додаток Б

Авторський опитувальник

1. У якому віці ти вперше познайомився (-лась) з вебквестами?
 - У садочку
 - В 1-2 класах
 - В 3-4 класах
 - Досі не знайомий (-а)
2. Чи часто ти зустрічаєш вебквести під час уроків?
 - Дуже часто
 - Часто
 - Іноді
 - Дуже рідко
 - Взагалі не зустрічаю
3. Якщо тобі подобаються вебквести, то чому? (не обов'язкове питання)
 - Я люблю працювати з новими технологіями
 - Вони мотивують мене, адже процес проходження вебквесту дуже цікавий
 - З ними урок проходить дуже весело
 - Свій варіант
4. Чи хотів (-ла) б ти працювати з вебквестами частіше?
 - Так
 - Ні
 - Не впевнений (-а)